19 İKİNCİKÂNUN 1941
PAZAR
3 üncü Yıl - No. 975

Yeni Sabah

Her yerde 5 kuruş — GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ — Her yerde 5 kuruş

Eller Yukarı
5 nci forması
YARIN ÇIKIYOR
Gördüğü fevkalâde rağbet karşısında sahife adedini yirmiye çıkarmıştır.
Müvezzilerden arayınız. 5 kuruş

Rumanyada Alman askerleri

Balkanları ateşe vermek pahasına bu tecavüzü yapacak Almanya, doktor Goebelsin dediği gibi, bununla bütün cihana bir taarruz dersi vermiş olabilir mi? Zannetmiyoruz.

Yazan: Hüseyin Cahid YALÇIN

Almanyanın Rumanyaya askerî sevkiyatta bulunduğu artık gizlenmesi, inkâr edilmesi kabil olmıyan bir hakikat halini almıştır. Bu sevkiyat ile zâhiren hiç münasebeti olmayan bir hâdiseyi bu vesile ile hatırlamamak da imkânsızdır. Fikirlerin teşarükü icabı bu ikinci vâkıayı bizim zihnimizde canlandırıyor. Geçenlerde Alman propaganda şefi Goebbels Almanyanın cihana bir taarruz dersi verecek surette hazırlanmakta olduğunu ve yakında kendisini göstereceğini ilân etmişti.

Bu ilân ile arkası sıra Rumanyaya asker sevkiyatının göze çarpan bir şekil alması arasında bir münasebet var mıdır? Yoksa alelâde bir tesadüf karşısında mı bulunuyoruz? Bu bir tesadüf değil de iki vâkıa arasında hakikaten bir münasebet ve irtibat varsa acaba bu yalnız bir gösterişten yani blöfden mi ibarettir, yoksa Almanya haber verilen taarruzu Rumanyayı azimet noktası intihab etmek suretile mi yapacaktır?

En basit ihtiyat kaideleri bir muharebede yapılacak taarruzların vakti ve istikametini saklamayı emreder. Binaenaleyh, Almanyanın Rumanyadan kalkarak etrafa hücum edeceğini evvelden böyle bütün cihana ilân etmesi biraz garip görünür. Hattâ işin bu garabeti zihinlerde Almanya acaba bir şaşırtma hareketi mi yapıyor? Dikkati Balkanlara celbederek şimal denizi sahillerinden İngiliz adalarına sıçramak mı istiyecektir? suallerini tevlid ediyor. Çünkü Almanyanın Rumanyaya birkaç yüz bin, hattâ dört beş yüz bin asker yallaması İngiliz adalarını istilâ için büyük bir kuvvet ayırmasına bir mâni teşkil etmez.

Fakat, bugün Rumanyada şahid olduğumuz Alman tahşidatı karşısında fazla kurnaz davranmağa kalkmaktan ve şaşırtma hareketlerine ihtimal vermekten ziyade biz doğrudan doğruya Rumanya topraklarının başlangıç teşkil edeceği bir taarruz tasavurunun daha doğru olabileceğine ihtimal veriyoruz. Çünkü muhakkak ki Rumanyaya devam eden bu sevkiyat yalnız Rumanyayı işgal altında tutmak için lâzum hissedilmiş

Hüseyin Cahid YALÇIN

(Sonu sayfa 5 sütun 1 de)

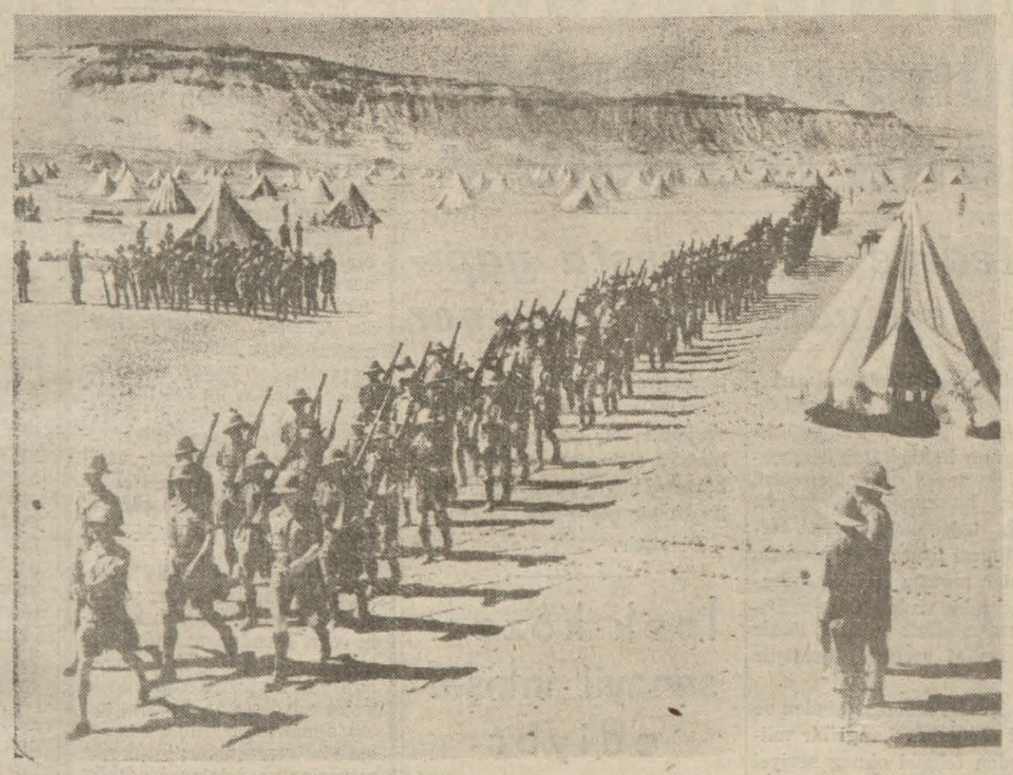

İngilizlerin Afrikadaki sıcaklarında bir grup talim esnasında

Sicilya harbi hakkındayeni gelen tafsilât

Afrikadaki harekât ayni şiddetle devam ediyor

Londra, 18 (a.a.) — Almanların İtalyaya yardım hakkındaki vaidlerini tatbik sahasına koymalarından yani ancak dört gündenberi en aşağı elli tayyare kaybettikleri tahmin edilmektedir.

Bunların 30 ilâ 40 tanesi İngiliz hava kuvvetlerinin Sicilyadaki hava üssüne yaptıkları büyük hücum esnasında yani 12 ikincikânunu 13 ikincikânununa balıyan gece tahrib edilmiştir. 12 Alman tayyaresi de 10 ikincikânun günü orta Akdenizde cereyan eden deniz harbi esnasında düşürülmüştür. Bunlara, evvelki gün Malta üzerinde düşürülen 10 tayyarenin en

(Sonu sayfa 5 sü 2 de)

Papanın Başvekilimize hediyesi

Ankara 18 (Hususî) — Haber aldığımıza göre Papa Akdenizin eski ve nadide haritalarını havi lâtince el yazmalı kıymetli bir kitabı Başvekil Refik Saydama hediye etmiş, Başvekil de bu eseri tarih kurumuna hediye etmişlerdir.

İnönü Ansiklopedisi

Ankara, 18 (Hususî) — İnönü Ansiklopedisini hazırlıyacak olan komisyon faaliyete başlamıştır. Hazırlık devresinin, iki sene süreceği ondan sonra tabı işine başlanacağı tahmin edilmektedir.

Yunanlılar 1000 esir aldılar

Adriyatikde içi asker dolu iki İtalyan transatlantiği batırıldı

Atina 18 (a. a.) — Bütün cepheye şiddetli bir yağmur yağmaktadır. Fakat Yunanlılar İtalyanlar üzerinde kâfi derecede bir tazyik yaparak bunların yeni mevzilere ve siperlere yerleşme teşebbüslerini akim bıraktırmağa muvaffak olmaktadırlar.

Mühim mikdarda harb malzemesi ve yeni esirler alınmıştır.

1000 İtalyan esir düştü

Atina 18 (a. a.) — Yunan ordusu başkumandanlığı tarafından dün akşam neşredilen 83 numaralı resmî tebliğ:

Bugün yapılan muvaffakıyetli harekât esnasında tahkim e-

(Sonu sayfa 5 sü 3 te)

Japonyanın feci iktısadî vaziyeti

Tokyo 18 (a. a.) — Tas ajansı bildiriyor:

Miyako gazetesinde yazdığı bir makalede B. Soichi ezcümle şöyle demektedir:

Beynelmilel vaziyet Japonyayı, halkın hayat seviyesini biraz daha aşağı indirmek mecburiyetinde bırakmıştır. Halbuki bu seviye zaten büyük devletler ahalisinin seviyelerine nazaran çok düşük bulunmakta idi.

Çin - Japon harbinin başlan-

(Sayfa 5 sütun 6 da)

İngilizlerin 1 haftalık hava faaliyetleri

46 Hava akını neticesinde sadece 12 tayyare kayboldu

Londra 18 (a. a.) — Londranın havacılık mahfellerinde öğrenildiğine göre 1 ikincikânunda fecir vaktı biten hafta içinde İngiliz hava kuvvetleri deniz tezgâhlarına, vapurlara vesaireye karşı 28, petrol hedeflerine karşı 3, endüstri hedeflerine karşı 11, demiryollarına karşı 4 ve hava meydanlarına karşı birçok hava akınları yapmışlardır. Tayyarelerden 11 i dönmemiş ve bir avcı tayyaresi yere inerken parçalanmıştır.

Ayni hafta içinde hava şartlarının fenalığı dolayisiyle harekât bir kaç gece mahdud mikdarda yapılmıştır.

Taarruza uğrıyan başlıca hedefler şunlardır:

Torsnoya iki gece birbiri arkasından yapılan akınlar neticesinde fiyat fabrikalarına, tersaneye ve diğer bir fabrikaya isabetler kaydedilmiştir. İnfi -

(Sonu sayfa 5 sü 4 te)

HARB VAZİYETİ

Muhtelif harb cebhelerinde vaziyet

YAZAN:
General: K. M.

Havalarda:

Havaların hâkimi olan silâhın, kat'i neticede de müessir olacağı iddiası, gene İngiliz zimamdarlarının ağzından duyuluyor. Şimdiye kadar hava kuvetlerinin rolü şudur:

a) Keşif, tarassud, tahrib ve ihrak, kafileleri himaye, kardeş sınıflarla muharebenin her vaziyetinde iş birliği, sevkiyat ve ikmal.

b) Harbi besliyen kaynakları, darussınaları tahrib, darülharblerde, hattâ hinterland da doğrudan doğruya halk kütlelerini ve ricat kafilelerini dövmek suretiyle ezhanı teşviş etmek ve muhariblerin maneviyatını kırmak.

c) Denizlerde üslerin, yuvala-

(Sonu sayfa 5 sü 7 de)

Amerikanın İngiltereye serî yardımı

Roosevelt'in plânı hakkında yeni münakaşalar

Amerika harbiye nazırının şayanı dikkat sözleri

Vaşington, 18 (a.a.) — Harbiye nazırı Stimson mebusan meclisi hariciye encümeni huzurunda yaptığı beyanatta kongrenin B. Roosevelte, demokrasilere yapılacak yardıma mütedair kanun projesile istediği geniş mesuliyetleri tam bir itimatla verebileceğini söylemiştir.

İnfiradcı mebuslardan B Tinkham, birleşik Amerika devletleri reisinin hangi milletlere yardım edileceğini tayin etmek hususunda istediği salâhiyetler hakkında bir sual sormuş, B. Stimson verdiği cevabda birleşik Amerika devletlerine reislik eden bir çok zevatı yakından tanımak fırsatına nail olduğunu ve bunların gösterdikleri büyük mesuliyet hisleri karşısında hayran kaldığını söylemiştir.

B. Stimson hiçbir Amerika devlet reisinin memleketi harbe sürüklemediğini kaydederek şunları ilâve etmiştir:

Bu vaziyet karşısında, kon-

(Sonu sayfa 5 sü 5 te)

İngiliz Başvekilinin dünkü nutku

"Tam emelim Hitlerizmi Avrupadan söküp atmakdır„

Londra, 18 (a.a.) — Başvekil B. Churchill dün akşam Glascow'da şehrin müdafaa teşkilâtını teftiş ettikten sonra beklenilmiyen bir nutuk irad etmiş ve ezcümle demiştir ki:

— Sizlere üzerinde yürüdüğümüz yolun kolayca geçilebileceği gibi bir vaidde bulunamıyacağım. Karşımızda bir çok tehlikeler görüyorum. Bunların, aralarından geçtiklerimiz kadar büyük olacaklarını iddia etmiyeceğim. Fakat ne olursa olsun bunlar da mühim tehlikelerdir ve herhangi bir ihmal vüzünden bizler için öldürücü bir mahiyet alabilirler. Önümüzde aylarca müddet şehirlerimizin, sı-

(Sayfa 5 sütun 6 da)

Avukatlar hakkında mühim kararlar

Bir kaç gün evvel Ankarada toplanan Avukatlar haysiyet divanı avukatlara aid bir çok mühim meseleleri tetkik ederek neticelendirmiştir.

Toplantıda, avukatlık kanunu hükümleri mucibince avukatla müekkili arasında ücret hakkında hiç bir mukavele yapılmamışsa câri olacak ücret tarifesi tesbit edilmiştir.

Ücret tarifeleri esas itibariyle İstanbul barosu tarafından tesbit ve haysiyet divanına teklif olunmuş, divan bunları müzakere ve bazı tadilâtla kabul ve bütün barolara teşmil etmiştir.

Kabul edilen esaslara göre memleketimizde mevcud bulunan 30 baro üç sınıfa ayrılmaktadır. Birinci sınıf barolar İstanbul, İzmir, Ankara, Samsun, Mersin ve Adanadır.

İkinci sınıf barolar Manisa, Aydın, Kayseri, Gazianteb, Trabzon, Kocaeli, Eskişehir ve diğer birkaç vilâyet baroları ve bunlardan başka barolarda üçüncü sınıf baroları teşkil etmektedir. Birinci sınıf ba-

(Sonu sayfa 3 sü 7 de)

Yarından itibaren
YENİ SABAH'da
Dünya harbi
YAZAN: ÇÖRÇİL
İNGİLİZ BAŞVEKİLİ
Bugün: Çörçilin ilk sözü
3 üncü sahifemizde
İngiliz ve Alman mücadelesinin sebebleri, esasları

Yarından itibaren (YENİ SABAH) ın tefrika edeceği büyük eserden bazı bahisler:
Almanya ile mücadelemiz nasıl ve neden başladı. Alman donanmasının temeli: Amansız harbe ilk adım. Alman amiralı Tirpç'in hayalleri ve delilikleri
Denizyollarımız üzerinde Alman taarruzları ve denizlerde hâkimiyetimiz. Büyük filo ve tahtelbahir tehlikesi
TÜRKİYE ve İNGİLTERE
Cavid beye mektublarım ve onun bana cevabları
Güben ve Breslâv, nasıl Yavuz ve Midilli oldu?
Türk saffıharb gemilerini müsadere etmemizin sebebleri
Çanakkaleye taarruzumuz, Süveyş kanalı harekâtı

İngiltere ile İspanya arasında bir anlaşma

Madrid 18 (a. a.) — İngiltere ile İspanya dün bir anlaşma imza etmişlerdir. Bu anlaşmaya

(Sonu sayfa 5 sü 7 de)

Ege mıntakasında 11 milyon kilo tütün satıldı

İzmir 18 (a. a.) — Ege mıntakasının her tarafında tütün satışlarına hararetle devam o-

(Sonu sayfa 5 sü 7 de)

SABAHTAN SABAHA:

Hoşa gitmiyen bir ikram

Belediyenin Darülacezede ihtiyar ve muhtaç münevverlere bir pavyon ayırması!.

İstanbul belediyesinin ihtiyar ve fakir münevverlere ikramı

Darülacezenin bütçesinde 40 bin lira fazlalık bulunmuş ve belediye düşünmüş, taşınmış, bu para ile Darülacezede bir münevverler pavyonu açmaya karar vermiş. İhtiyarlamış, iş göremez bir hale gelmiş muharrir, doktor, ressam, avukat, mimar bütün münevverler isterler-

(Sonu sayfa 4 sü 4 te)

Alman casusluğunun esrarı

YAZAN:
Bernard Newman
Tercüme eden:
Hüseyin Cahid YALÇIN

Bu fevkalâde mühim ve meraklı eseri pazartesi gününden itibaren neşre başlıyacağız.

Hükûmet İstanbuldaki yapağıların hepsini satın aldı

Yapağı bedelleri sümerbank tarafından tediye edilecek

Hükûmetin neşrettiği bir kararname üzerine İstanbul vilâyeti dahilinde beyannamelerle tesbit edilen yapağı stoklarının hepsini hükûmet satın almıştır. Bu husustaki tebligat dün vilâyetten mıntaka ticaret müdürlüğüne bildirilmiştir. Yapağıları tacirlerden Sümer Bank alarak kendi müesseselerine nakledecek ve standardizasyon nizamnamelerine göre tasnif ettikten sonra bir kısmı ile Sovyetlere olan taahhüdünü yerine getirecektir. Yapağı fiyatları hakkında şehrimizdeki alâkadarlara henüz hiç bir iş'ar yapılmamıştır. Yapağı bedelleri tesbit edilen maliyet fiyatlarına göre Sümer Bank tarafından tesviye edilecektir.

HİNDİSTANA DAİR

YAZAN: HALİDE EDİB — No. 50

O, "Servet halkındır, zenginler sadece o serveti umumun hayrına ve faydasına sarfa mecburdur„ der.

Bahçede dört bina vardı. Ortadaki doktor Bagavdasın, yanda torunları oturuyor, arkadaki iki ev de galiba misafirlere mahsustu. Onlardan birine bana refakat eden profesör Mucibi misafir ettiler, bana doktor Bagvandasın evini tahsis ettiler.

Yatak odası, evin arkasında taş döşeli, mütevazi, kapıların - dan bir terasa açılıyor, biri banyoya gidiyor. Her yer "bal dök te yala„ denilecek kadar temiz. "Evvel zaman içinde...„ havasının çok dinlendirici bir köşesi. Fakat "ahır zaman„ havası buraya da nüfuz ediyor, onun için Benares ziyareti bir sükûn, bir gezinti değil, kafama bir sürü yeni sualler sokan bir seyahat oldu.

Doktor Bağvandasın oğlu hem kıyafet, hem de sima itibariyle Bolabay Desayın biraz daha genç bir örneği. Sade ve tabiî bir insan. Babasının metafizik ideolojileriyle pek alâkadar olmamakla beraber on - dan büyük bir iftiharla bahsediyor.

Beni evvelâ ağızlarından su akan sırıtkan aslanların karşı - sındaki büyük odaya aldılar. Burası doktorun anlaşılan çalışma odası. Eski usul döşemeli, yani büyük bir divanla bir iki koltuk bir de doktorun yazı masası vardı. Oturdum. Bahçeyi seyrettim, Luknow köylerinin faciasını unutmıya çalıştım. Fakat karşımdaki bir resim bana yeni Hindistanı bütün dağdağası, acı meseleleri ile hatırlattı. Bu Annie Besant'in resmi idi. Bu büyük muharrir ve hatip, Hinduların hayatından bir fırtına gibi geçmiş, inkılâblarında büyük bir rol oynamıştır. Hindistanın istiklâli uğrunda bütün dehasını sarfeden, hattâ zindanlara giren bu İngiliz kadın bu memleketin fikir ve ihtilâl savaşlarında derin izler bırakmıştı. Bir Hindudan fazla Hindu, Hinduizmin eski felsefesi, sanati ile âdeta sarhoş olan bu kadın aynı zamanda dar bir Hindu nasyonalisminin başlıca âmillerinden olmuştur. Faşist temayülü olan Hindular onun için "medeniyetimize, harsımıza itimat uyandıran, onu yeni dünyada tanıtmıya çalışanlar arasında A. Besant, en kudretlisidir„ derler, fakat hakiki modern Hindu daima ondan şikâyet eder ve "terakkimize engel olan kuvvelerden biridir, çünkü içimizi boş bir gururla doldurdu, kendi kendimizi tenkid etmek kudretini bizden aldı...„ der,

Ben bunları düşünürken bahçede bir ses duydum, profesör Mucip telâşla odaya girdi, Babu Shiva Prasad'ın beni görmiye geldiğini söyledi. Bahçede bir hasta sandalyası gördüm. İçinden dev cüsseli iri bir adam koltuk değneklerine dayanarak kalktı, bana doğru geldi. Bu adam istiklâl davasında hapse girmiş ve orada dizlerine inme gelmişti. Onun için ancak koltuk değnekleriyle bile müşkülâtla yürüyordu. Yeni Hindistanın büyük ve çok sevilen simalarından olan bu ihtiyarı tecessüsle tetkik ettim. Büyük başının dağınık beyaz saçları, uzun sakalı, bütün simanın heybeti ile insana yelesini salhyan bir aslanı hatırlatıyor. Nadiren bir ihtiyarın gözlerinden bu kadar kudret, irade ve ateş fışkırır, buna rağmen bu gözler bir çocuk gözü gibi berrak ve ayni itimatla, dostlukla insana bakıyor.

Shiva Praşad, Hindistanın bir milyarderidir, fakat fakir bir Hindu gibi yaşar. Serveti Benaresteki, fikir, tahsil ve sıhhat müessesesesine sarfedilir, vaktiyle oturduğu muhteşem bina da şimdi halka verilmiştir.

O, "servet halkındır, zenginler sadece o serveti umumun hayrına ve faydasına sarfa mecburdur„ der. Bu adam gönlü ve gözlerinin bakışı gibi bir çocuk muhayyilesi taşır. Fakat burada "çocuk„ tabirini iptidaî yerine kullanmıyorum. Çocuk muhayyilesi bence bütün büyük kâşiflerin, yaratıcı insanların bir hususiyetidir. Ancak onlar umuma bir hulya, bir masal gibi görünen fikirlere, ideallere vücud verirler. Hindu felsefesi bazan insana kâinatın, Allahın bir hulyası olduğu fikrini verir, dünyadaki değişmeler, birbiri üzerine yaratılan, kurulan, cemiyet şekilleri de belki Hindu için bir insan hulyasıdır. Shiva Prasad tahayyül ettiği müstakbel Hindistanın bir gün hakikat olmıyacağını kim iddia edebilir. (Arkası var)

ŞEHİR HABERLERİ

Alârm tecrübeleri hazırlıkları

Şehrimizde bu ayın son haftasında yapılması mukarrer olan aktif ve pasif alârm tecrübeleri hazırlıkları tamamlanmak üzeredir.

Salı günü vilâyette son hazırlıkları ve alârm günlerini tesbit etmek üzere pasif korunma komisyonu son bir içtima yapacaktır. Bu içtimada şimdiye kadar yapılan hazırlıklar da gözden geçirilerek alârmın muntazam bir şekilde icrası için alınacak son tedbirler kararlaştırılacaktır.

Memlekette bir ilâç stoku vücude getiriliyor

Memleketteki ilâç darlığının önüne geçilmesi için harice sipariş edilen tıbbî eczaların mühim bir kısmı ithal edilmiş ve ihtiyaca göre tevzi edilmiştir. Haber aldığımıza göre Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Vekâleti memleket dahilinde büyük bir ilâç stoku vücude getirmeğe karar vermiştir. Bu eczalar Basra tarikiyle İngiltere ve Amerikadan ithal edilecek ve mübrem ihtiyaç halinde kullanılacaktır.

Orta tedrisat büdçeleri hazırlanıyor

Ortatedrisat müesseseleri yeni yıl bütçelerini hazırlamağa başlamışlardır. Her okul tarafından hazırlanan bu bütçeler Maarif Müdürlüğüne tevdi olunacak ve Maarif Müdürlüğü tarafından vekâlete bildirilecektir.

Darülacezede münevverler pavyonu meselesi

Belediye bu hususta yapılan neşriyata cevab veriyor

Darülacezede muhtacı muâvenet münevverler ve seviyei içtimaiyeleri yüksek bulunup ta düşkün bir halde kalan hemşehriler için tesisi düşünülen yeni pavyon hakkında belediyenin yaptığı teşebbüslerin fena tefsir edilmesi üzerine bu hususta alâkadar zevatın fikrine müracaat eden bir muharririmize Darülâceze müdürü doktor Bekir Zâfir izahat vererek demiştir ki:

"— Devlet müessesesinden ve yahud diğer her hangi bir müesseseden tekaüd olmuş seviyei içtimaiyesi yüksek fakat kimsesiz bazı şahıslar vardır ki, bunlar istirahatle geçirmek istedikleri hayatlarının son senelerini otel köşelerinde veyahud bakımsız yerlerde fena şartlar içinde geçirmek mecburiyetinde kalmaktadırlar. Bu arada dul maaşı alan bazı kadınlar da vardır. Bunlar bize müracaatla maaşlarını müesseseye terketmek suretiyle Darülâcezede bakılmalarını istemektedirler. Hâlen müessesede bu gibileri mevcuttur. Bu nevi müracaatların çoğaldığını görerek Darülâcezenin etrafındaki geniş sahaya orman lıklar içinde yeni pavyonlar inşasiyle bu gibilerin ve bu arada eğer varsa himayeye muhtaç kalem veya yüksek san'at erbabının barındırılması için bay vali ve belediye reisi Lütfü Kırdara bir teklifte bulunmuştum.

Bay vali bu teklifi tetkik edeceklerini vaad buyurmuşlardı. Mesele bundan ibarettir. Esasen dünyanın her yerinde bu kabil müesseseler vardır.„

Diğer taraftan belediyenin diğer bir rüknü, ayni mevzu etrafında fıkra yazan bir muharririn yazısını telmih ederek:

"— Dünyanın her yerinde böyle himayeye muhtaç meslek erbabı bulunabilir. Bu hiç bir suretle hakaret mânasını tazammün etmez. Nitekim son zamanlarda greek hükûmet, gerek parti ve belediye bu kabil münevverlerden bir çoğunu tedavi ve himaye ettirmiştir. Dokuzuncu hariciye koğuşu tedavisi bundan başka bir şey midir?„

Demiştir.

İpek kozası sanayii inkişaf ediyor

İpek kozası için İsviçreden yeni talebler yapılmıştır. Serbest dövizle yapılan taleblerin büyük bir kısmı karşılanmak üzere faaliyete geçilmiştir. Diğer taraftan memleketimizdeki ipek sanayii gün geçtikçe inkişaf etmekte olduğundan rekoltenin mühim bir mikdarı dahilde işlenmeğe başlamıştır. Memleketimizdeki mevcud ipek müesseselerinin mikdarı bine baliğ olmuştur. Bunların 600 ü Bursada ve 400 ü de İstanbulda bulunmaktadır.

Pirinç piyasasında durgunluk

Fiyat mürakabe komisyonunun pirinç fiyatlarını tesbit etmemesi yüzünden piyasadaki durgunluk devam etmektedir. Fiyat tesbiti işinin uzadığını gören ve mal mübayaasına mecbur kalanlar piyasadan gün râyici üzerinden küçük mikyasta mübayat yapmışlar ve bü - yük işlere girmekten çekinmişlerdir. Piyasanın ne zaman istikrar peyda edeceği malûm değildir. Fiyatlarda değişiklik yoktur. Ekstra Orhangaziler 39-40, makineli Tosyalar 36-36,5, Diyarbakırlar 34-35 kuruş arasında muamele görmektedir.

OKUYUCU DİYOR Kİ:

Belediye reisimize açık mektub

"Haliç vapurları yolcularının kısmı âzamını, fakir ve işçi olan ve vaktile işine ve dükkânına yetişmek ve bu suretle hayatını kazanmak mecburiyetinde olanlarla vazife ve mekteplerinde muayyen bir zamanda bulunmak mecburiyetinde olan memur ve talebeler teşkil etmektedir. Bu yolcular seferlerin intizamsızlığı ve bilgisiz bir kimse tarafından yapılmış son tarife yüzünden bu kış mevsiminde çok müşkül bir halde kalmışlardır. Esnaf dükkânına, amele işine, memur vazifesine, talebe ise mektebine yetişemediğinden her gün bir suretle muahaze ve zararla karşılaşmaktadır.

Bu hal ayni zamanda mütehammil olan bir kısım yolcuların, mevsime rağmen kayıkla veya karadan ve kudreti olanların otobüsle işine gitmesini ve bu yüzden vapurlarda yolcu adedinin azalmasını mucip olmaktadır Bunu maalesef idare memurları idrâk edemiyorlar ve Adalar, Kadıköy ve Boğaziçi ahalisi gibi bura ahalisinin de vapura binmek mecburiyetinde olduğunu zannediyorlar.

Yaptıkları tarifede en gülünç cihet vapurun hareket ve muvasalât saatleri değiştirilmiyerek yalnız araya bir iki ve hattâ üç iskele ilâve edilmesidir. Evvelce son iskeleye vaktinde yetişmiyen vapur yeni tarife mucibince daha fazla iskelelere uğramakla 20.25 dakika teehhürle son iskeleyi tutuyor. Bir yolcu için 20.25 dakika teehhürün ne büyük bir zarar olduğu takdir olunur.

Bunlardan başka:

1 — Vapurlar son derece pistir.

2 — Bir saat ve hattâ bir saat bir çeyrek içerisinde oturduğumuz vapurlar soğuktur.

3 — İskelelerde memurlar kendi paralarile kömür alıp ısınmakta yolcular ise soğukda titremektedirler.

4 — Bazı kere kırılan bir cam 15.20 günde takılıyor.

Sıhhat üzerinde büyük tesirler yapan bu hali önlemek üzere bu idarenin genç ve muktedir ellere tevdi edilmesi suretile Haliç ahalisinin elim vaziyetten kurtarılmasını sayın belediyeden dileriz.

Ceza gören şoförler

Belediye talimatına riâyet etmediklerinden dolayı 13 şoför ile 11 otobüs biletçisi ve 2 oto sahibi haklarında cezaî muamele yapılmıştır.

İzmir vilâyetindeki vergi tahsilâtı

Halkımızın verim kabiliyeti geçen seneden üstün

İzmir — Defterdar B. Mümtaz Tarhan vergi tahsilâtı işine büyük bir ihtimamla sarılarak çok müspet rakamlar elde etmiye muvaffak olmuştur. Tahsilât işlerine lâyık olduğu ehemmiyet verilirken mükelleflerin haklarına riayet edilmiş, vergi reddiyatı takib olunmuş, müruru zamana uğrıyan vergilerin terkinleri yapılmıştır.

Haziran 940 ayı iptidasından birincikânun ayı nihayetine kadar geçen yedi ay zarfında İzmir vilâyeti içinde vergi tahsilâtında alınan neticeler şunlardır:

Kazanç: Geçen senenin 1 milyon 223.000 lirasına mukabil bu sene 2.097.000 lira.

Muamele: Geçen senenin 852 bin lirasına mukabil bu sene 1 milyon 236.000 lira.

İstihlâk: Geçen sene 399.000 lira, bu sene 636.000 lira.

Hayvanlar vergisi: Geçen sene 280.000 lira, bu sene 288.000 lira.

Damga: Geçen sene 288.000 lira, bu sene 335.000 lira.

Veraset: Geçen sene 5600, bu sene 8100 lira.

Buğdayı koruma vergisi: Geçen sene 443.00 lira, bu sene 138.000 lira.

Harçlar: Geçen sene 138.000, bu sene 175.000 lira.

Para cezaları: Geçen sene üç bin, bu sene dört bin lira.

Diğer varidat: Geçen sene 1,470.000 lira, bu sene 1.616.000 lira.

Umum varidat geçen senenin 5.190 bin lirasına mukabil bu sene 6.983 bin liraya baliğ olmuş ve bu suretle yedi ay içinde İzmir vilâyetinde, geçen senedekinden 1.793.000 lirahk fazla vergi tahsilâtı yapılmıştır.

Yukarıdaki rakamların en şayanı dikkat ifadesi, bir harb devresi içinde bulunmamıza rağmen halkımızın verim kabiliyetini pek vazih bir şekilde göstermesidir.

Hava vaziyeti bağcılara muntazaman bildirilecek

İzmir — Ziraat Vekâleti vilâyetimizin 23 yerinde rasad istasyonu açmağa karar vermiştir. Her sene ilkbaharda rastlanan kırağı ve donlar bağcılara bir gün evvelden haber verilecek bu itibarla üzümlere zararlı olan böyle vaziyetlerde bağcılar icab eden tedabiri almak imkânını kazanacaklardır.

BELEDİYEDE

Yeni varidat büdçesi

Belediye daimî encümeni Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdarın riyaseti altında yaptığı bir toplantıda hususî muhasebe ve belediye varidat bütçesini tetkik etmiştir. Yeni varidat bütçesinin vilâyet kısmında bulunan müskirat faslında tezayüd ve arazi vergisi faslında tenakus görülmüştür. Bu iki fasıl yeniden tetkik olunacaktır.

Örfî idare komutanının ziyareti

Örfî İdare Komutanı General Ali Rıza Artunkal dün sabah Vali ve Belediye Reisi Doktor Lûtfi Kırdarı ziyaret etmiştir.

Eczayı tıbbiye buhranı meselesi

Şehrimizde tedkikler yapan Sıhhiye Vekâleti müsteşarı "buhran yok„ diyor

Sıhhiye Vekâleti müsteşarı doktor Asım Arar dün vilâyette vali ve belediye reisi doktor Lûtfi Kırdarı ziyaret etmişlerdir. Bay Asım Arar bu ziyaret esnasında kendisini gören bir muharririmize şehrimizdeki tetkikleri hakkında izahat vererek demiştir ki:

— İstanbulda bulunduğum esnada belediye ve devletin hastahanelerinden bazılarını ziyaret ettim. Tabiîdir ki bu ziyaretlerim esnasında bilhassa eczayı tıbbiye meselesiyle meşgul oldum. Bu hususta kanaatim memleketimizde bir ilâç buhranı mevcud olmadığı merkezindedir. Memleketimize her taraftan eczayı tıbbiye gelmektedir.„

Sıhhiye müsteşarı bu akşamki trenle Ankaraya hareket edecektir.

Fotoğraf sergisi

Kadıköy Halkevinden:

Halkevinin Hâle sineması üzerindeki salonunda fotağraf sergisi açılmıştır. Herkes gelebilir.

HIRSIZ DİYOR Kİ:

İnsan bir eve girdikten sonra yalnız iki bardak mı çalar?...„

Sabıkalı hırsızlardan olup dün birinci asliye ceza mahkemesinde yeni bir "hırsızlığa teşebbüs„ ve yine "hırsızlık„ suçlarile iki vak'anın iştirakile muhakemesine başlanan Ahmed İşçiler hapishaneden getirildi.

Saçı sakalına karışmış; üstü başı perişan bir halde olan Ahmede sorgular yapılmaya başlandı:

— Adın ne?

— Ahmed.

— Soy adın..

— İşçiler..

— Ne işçileri?..

— İş... Efendim.. İşçi.. Yâni.

Gülümsiyen hâkim fazla ısrar emiyerek deam etti:

— Nerede oturursun?.

— Sirkecide oş simendifer vagonları içinde.

— Ne yaparsın?..

— Ameleyim.

— Hırsızlık yapar mısın?.

— Bazan aç kalırsam yaparım..

— Hiç sabıkan ve mahkûmiyetin var mı?..

— Var efendim.. Üç kere.

— Şimdi bu işden dolayı mı mevkufsun..

— Hayır mahpusum..

— Neden?.

— Yine sirkatten. 8 ay 20 gün mahpusiyetim var. Beş ay oldu gireli.

— Hangi mahkeme kararile.

— 7 inci asliye ceza...

— Bak Ahmed İşçiler.. Senin bundan dört sene kadar evvel Bakırköyünde Kartaltepede Sadıkın açık penceresinden içeri girerek iki bardak çaldığın ve sonra yine ayni gecede ve ayni semtte Asımın evinin pencerelerini de kurcalarken evdekilerin uyanması üzerine kaçtığın.. ve bekçi İzzet tarafından yakalandığın iddia ediliyor.. Ne dersin?.

Ahmed İşçiler şöyle bir durumsadı. Ondan sonra başını süratle kaldırıp:

— Hayır dedi. Ben böyle şey yapmadım ve yapmam da. İki bardak için eve girilir mi hiç?.. İnsan oraya girdikten sonra başka alacak şey mi yok. Yalan.. İftira olduğu üstünden akıyor bu iddianın..

— Demek kabul etmiyorsun..

— Hayır.. asla.

— Öyle ise şu Asımla Sadıkı ve bekçi İzzeti mahkemeye çağıralım. İster misin?.

— Çağırın beyim!. çağırın da görelim şunları bâri.

Hâkim bu talebe müddeiumumînin de iştiraki üzerine mahkemeyi şahidlerin celbi için başka bir güne bıraktı.

İlim Köşesi

Yazan: Prof. Salih Murad Uzdilek

Keşifler, ihtiralar

Hafif halitalar

Tayyare endüstrisi ilerledikçe bir takım yeni yeni halitalar meydana gelmektedir. Tayyarecilikte kullanılan malzemede yalnız mukavemet aranmakla kalmayıp hafiflik de mühim rol oynar. Tayyare parçalarından bazılarında bu iki hassa da kâfi gelmez. Bu parçalardan biri motör şaftının yataklarıdır.

İngilterede Wellwortty piston halkaları fabrikası Hiduminum halitasından yataklar yapmaktadır. Bu halita dünyanın en mükemmel motörlerini yapan Rolls - Royce fabrikasile High - Duty halita fabrikalarının röşerş lâboratuvarlarında keşfedilmiştir. Rolls - Royce fabrikası bu halitayı üç senedenberi motörlerinin bağlama kolu yataklarında kullanmaktadır.

Hiduminum halitasında yüzde 5-5 ilâ 7 kalay, yüzde 1-5 ilâ 1-8 nikel, 0-6 ilâ 0-9 bakır, 0-7 ilâ 1 magnezyum, 0.15 ilâ 0.3 silis ve 0-2 ilâ 0-45 demir vardır; gerisi alüminyumdur. Azamî sertlik Brimell ölçüsile 75 dir. Kesafeti 2.95 ilâ 3 kadardır. I derece ile 150 derece arasındaki vasatî inbisat emsali milyonda 22.5 dir. Hararet nâkiliyet emsali (C. G. S. vâhidile) 36 dır; yani çelikten üç defa ve Babbit yatak madeninden beş defa iyi nâkildir. Aşınmağa karşı mukavemeti iyidir.

Rolls - Royce fabrikasında santimetre murabbaına 170 kilogram tazyik altında ve dakikada 2800 devirle yapılan yatak tecrübesinde izafî elek 4-3 bulunmuştur. Halbuki beyaz maden için 6-2, kurşun tuncu için 7-2 dir.

Beyaz madende yüzde 37.3 kalay, 9-4 antimon, 3-2 bakır ve 5-1 kurşun vardır. Kurşun tuncunda ise yüzde 70 bakır 38 kurşundan maada az mikdarda kalay vesaire vardır. Hafif halita yataklarında yüzde 90 alüminyum kullanılmakta olup diğer mürekkibler kalay, antimon, nikel, manganez ve silisör, dakikada 2800 devre kadar bütün süratlerinde ve yukarıdaki tazyikde Hiduminum halitasının elek emsalinin diğerlerinden az olduğu görülmüştür.

MAARİFDE

Ders kitaplarinda bulunan yanlışlar

Maarif Vekâleti bütün okullara ve Maarif müdürlüklerine gönderdiği bir tamimle her öğretmenin kendi ders kitabı hakkındaki noktai nazarını vekâlete bildirmesini istemiştir.

Vekâlet bu suretle kitaplarda tertib ve mana yanlışlıklarının düzeltilmesi için alınacak tedbirleri kararlaştıracaktır. Diğer tarafdan orta tedrisat müesseselerinde okutulan tarih kitapları hakkında hazırlanan değişmelere ve tashihlere aid bir kılavuz hazırlanarak orta tedrisat tarih öğretmenlerine bildirilmiştir. Diğer ders kitapları için hazırlanacak kılavuzlar bu esasa müstenid olacaktır.

MÜTEFERRİK

Baro umumî heyeti dün toplandı

İstanbul barosu umumî heyeti üçüncü toplantısını dün saat 14 de Eminönü Halkevi salonunda yapmıştır.

Bu toplantıda geçen hafta seçilen mürakıb heyetin geçen yıla aid hesabatı tetkik ve aldığı neticeyi bildiren raporu okundu ve kabul edildi. Neticede baro avukatlar mesleki dilek ve temennilerini umumî heyete bildirdiler. Bu dilekler üzerinde bazı münakaşalar oldu ve içtima saat 15.30 da sona erdi.

Ticaret vekâletinin açtığı anket

Haricî ticaretimizin bugünkü ihtiyaçlara göre inkişafını temin maksadiyle alınması lâzım gelen tedbirler etrafında Vekâletin açtığı ankete tacirlerimiz cevab vermeğe başlamışlardır. Bu cevabların bir çoğu ihracat birlikleri teşkilini doğru bulmakta ve bu teşkilâtların sağlamlaşmasi teşebbüsü kırdığını ileri sürmektedirler.

Yeni Sabah

ABONE BEDELİ

	Türkiye	Ecnebi
SENELİK	1400 Krş.	2700 Krş.
6 AYLIK	750 »	1450 »
3 AYLIK	400 »	800 »
1 AYLIK	150 »	300 »

19 İkincikânun 1941 PAZAR
21 Zilhicce 1359
6 İkincikânun 1356
Gün 19 Ay 1 Yıl: 941 — Kasım 73

Güneş	Öğle	İkindi	
2.12	7.15	9.45	Ezanî
8.22	13.25	15.55	Vasatî
Akşam	Yatsı	İmsak	
12.00	1.36	12.38	Ezanî
18.10	19.45	6.37	Vasatî

DİKKAT

«Yeni Sabah» a gönderilen yazılar ve evrak neşredilsin edilmesin iade olunmaz ve bunların kaybolmalarından dolayı hiç bir mesuliyet kabul edilmez.

HABEŞİSTAN

Çibutiye avdet ettiğim zaman umumî harbde Adisababa maslahatgüzarımız olan Muzaffer Beyin kabrini ziyaret ettim

Yazan: Eski Kars Mebusu General Muhiddin Akyüz

— 3 —

Cibuti valisi Mösyö Şapo Bisakla zevcesinden saat 3,5 de Mareşal Franşe Döspare şerefine verecekleri bir kabul resmine davetname aldım. Derhal icabet edemiyeceğime dair cevab verdim. Bir kere mütareke günü bir Fransız resmî hükûmet konağına gitmek isteyemezdim.

Akşama Cibutinin Humbulu denilen bir mahalline gittim. Orada harbi umumide Adisababada maslahatgüzarımız (Konsül generalimiz) bulunan Mazhar beyin kabrini buldum. Ziyaret ettim. Fatiha okudum. Kabir harab olmakta. Memleketinden uzakta vefatına ve Cibutinin bir köşesinde medfun olmasına çok müteessir oldum. Göz yaşlarımı tutamadım. Oranın en hatırlı bir müslümanına para verdim. Kabre bakmasını tenbih ettim. Hükûmetime arzedeceğim.

★

12 Teşrinisani 1930 - Çarşamba:

Alman Sarburuken vapuruna bindim. Alman murahhası da beraber. Vapur 12000 ton. Yeni ve pek temiz. Şamburu unutturdu. 16 da Süveyşe vasıl olacakmışız. Vapurun müzikası da güzel. Nisbeten pek tenha.. Hava ne serin.

Akdeniz bundan serin ve lâtif olamaz.. Saat 6,5 Aden istikametini geçiyoruz. Gramoton sifink İngiliz havalarını çalıyor.

Dün gece yemekten sonra 9 da vapurun 8 kişiden mürekkep musikisi dans havaları çaldı. Bazı kadın ve erkekler dans ettiler.

Sarburukende beraber seyahat ettiğim Almanyanın Adisababaya gönderdiği heyeti murahhasa reisi olmasaydı kiminle konuşacaktım acaba? Almanlar garsonlara kadar ingilizce konuşuyorlar.. 9 da bir sinema verdiler. Güzel manzaralar vardı. Fakat film pek karışıktı, sıktı. Alman sefiri uyumada tekaddüm etti. Gece sıcak ve rutubetli idi. Yapışkan bir ter izaç ediyordu. Sefirle harbi umumiye ve ondan evvelki ahvale dair bir çok konuştuk. Çok mühim vekaiye karışmış bir zat!

★

15 Teşrinisani 1930 - Cumartesi:

Alman sefiri telgraflarda okumuş. Japonya Başvekiline istasyonda manevralara gitmek üzere iken mühim bir suikast olmuş. Üç defa kendisine kan verilmiş.. Japonyada arz hareketi dursa bile el ve kol hareketi durmuyor..

Vapurun birinci mevkiinde Çinden uzaktan gelen Almanlar, İngilizler, Ruslar bazı Fransızlar da var. Fakat her halde biribirine yabancı soğuk bir heyet. Ben Alman sefirinden başka kimse ile görüşmüyorum. Hangisinin fransızca bildiğini bilmiyorum ki, arayacak ta değilim. Yarın zaten deniz seyahati bitiyor. Süveyşe çıkacağım.

Serinliğe diyecek yok.. Bahriahmerin böyle hoş halleri de varmış.. Cidde istikametini geçtik.. Allah bu menhus şehri bir daha göstermesin.

Gemi kaptaniyle görüştüm. Bremenden Çine iki ayda gidiyormuş. Her defasında iki hafta evde kalabiliyormuş.

★

16 Teşrinisani 1930 - Pazar:

Bu sabah pazar olduğu için trembun dinî âyinine davet eden bir hava 7,5 ta uyandırdı.

Dikkat ediyorum; ve tabiî her Türk te dikkat etmektedir: Avrupalılar, Amerikalılar umumiyetle hıristiyanlar hattâ bilhassa Habeş hıristiyanları bize nisbetle o kadar mutaassıplardır ki. Akabe körfeziyle Süveyş kröfezinin vücude getirdiği şibhecezireyi sağda bırakarak ilerliyoruz. Her tarafta kumluk ve kuru tepeler.. Baktıkça insana keder geliyor. Bu kum tepeleri ve yalçın kayalıklar için kaç yüz bin Türk feda edilmiş.. Bari bir istifademiz olsaydı..

Bu gece 12 de Süveyşe çıkacağım.

— SON —

HER SABAH

İcabederse bu fedakârlığı da seve seve yaparız

Hava taarruzları dolayısile çıkabilecek yangınlara karşı bazı tedbirler alınmasına dair mühim bir kanun projesinin hazırlanmakta olduğunu gazeteler haber veriyorlar.

Bu projeye göre hükûmet lüzum gördüğü takdirde şehir ve kasabalardaki ahşab evleri istimlâk etmek suretile ortadan kaldırabilecektir.

Hava tehlikesinin yalnız şehir ve kasabalar için değil bütün beşeriyet için korkunç bir âfet teşkil ettiği şu sırada yurdu herhangi bir kötü ihtimale karşı korumaya matuf bir tedbir hakkında söylenecek söz yoktur. Ancak derpiş olunan tedbirde yangın tehlikesini önlemek için şehir ve kasabalardaki ahşap ebniyenin hükûmet tarafından istimlâki bahis mevzuu olduğuna ve pek çok şehir ve kasabamızdaki emakinin azim bir ekseriyetini de ahşab binalar teşkil eylediğine göre hudanekerde herhangi bir tehlike ihtimali karşısında hükûmet tarafından istimlâk edilecek binaların heyeti umumiyesinin ortadan kaldırılmıyarak bazılarının yıkılması suretile biribirinden ayrı adacıklar vücude getirilmesi de yangın sirayeti ihtimalini tahdid edecek bir tedbirdir denilebilir.

Medenî geçinen insanlık bugün öyle tahribkâr harb vasıtaları kullanmaktadır ki sükûn ve huzur içinde yaşıyan sulh sever bir camiaya namerd bir hava taarruzu ihtimali karşısında kendi evini, barkını kendi elile yıkmayı düşündürmesi bile o insafsız harb hakkında kâfi bir fikir verebilir.

Fakat bundan ne çıkar? Son dakikaya kadar sulha bağlılığını isbat etmiş Türk milleti gibi kahraman ve feragatkâr bir millet nihayet harbe icbar edilirse yuvasını elile yıkmak, hattâ canını seve seve feda etmek bahasına da olsa istiklâlini, şerefini ve namusunu korur.

Küçük fakat kahraman Yunan milletinin dosta da düşmana da parmak ısırtan fedakârlık mucizelerinin sırrı işte bu zorla harbe sürüklemenin nefisde uyandırdığı ölçüsüz fedakârlık ve hayatı istihkar hissinde gizlidir.

Hülâsa hakkından emin olan başka türlü döğüşüyor.

A. C. SARAÇOĞLU

DÜNYA HARBİ

Eser hakkında ilksöz

Yazan: V. Cörçil

25 Birinciteşrin 1911 de Bahriye Nazırlığına getirilmiştim. Benim tayinimi bildiren Kralın ve Nazırlar heyetinin emirnamesinde kullanılan tâbirler şunlardı:

[Bahriye Nezaretinin bütün muamelâtından Krallık ve parlâmento huzurunda mes'ul.]

Bahriye Nazırlığım 28 mayıs 1915 tarihine kadar devam etmiştir. Bu müddet zarfında şu hâdiseler cereyan etti:

Almanyaya karşı göze alınan harbin son hazırlıkları, daha muhasamata başlanmadan evvel filonun seferberliği, ablokanın tatbiki, 1914 senesinde dünyanın dört köşesinde bulunan İngiliz kuvvetlerinin tahşidi, Okyanuslarda ticaret filolarımızı tahrib eden Alman kruvazörlerile korsan gemilerinin temizlenmesi, 1914 ve 1915 de İngiliz filosunun yeni inşaat ile takviyesi 1915 de Alman tahtelbahirlerinin ticaret gemilerine açtıkları taarruzun hezimete ve bozguna uğratılması, Çanakkaleye karşı taarruz..

Gene bu müddet zarfında, harb başlamadan evvel Britanya İmparatorluğunun deniz muharebelerine aid plânlarının tamamen gözden geçirilmesi, İngiliz donanması için hem sür'atli hem 380 santimetrelik toplarla mücehhez ve petrol yakan harb gemileri inşa olunması, deniz teslihatının tahdidi hakkındaki teklifi Almanyanın kabul etmemesi, Britanya donanması için parlâmentonun o zamana kadar esirgediği pek büyük tahsisata razı olması gibi hâdiseler vardır.

Benim Bahriye Nazırlığım esnasında Holanda sahilleri açıklarında üç kruvazörün başına gelen felâket, Coronel'de bir filomuzun ziyaı, Çanakkale boğazını zorlıyan bahriyemizin muvaffakıyetsizliği hatırlarda kalacaktır.

BENİM USULÜM

Bütün bu vak'alara dair gerek İngilterede ve gerek diğer memleketlerde bir çok yazılar yazıldı. Bu vak'aların kahramanları başlarından geçenleri anlattılar: Lord Fişer ve Lord Jellico gibi bir çokları muharebeye aid hâdiselerle bunlardan çıkan münakaşalarda fikirlerini açıkça yazdılar.

Bu hususta Alman raporları da pek çoktur ve Alman şefleri tarafından yazılmıştır. Amiral Fon Tirpiç, Amiral Sheer hikâyelerini naklettiler.

Bütün bunlarda bana bazı mes'uliyetler isnad olunmuştur. Bu mes'uliyetlerden kurtulmağa çalışmak hem hakkım, hem vazifemdir.

Vakıâ bu eserler, kitaplar ve etüdlerin bir çoğu, bahsettikleri vak'aların cereyanından pek az zaman sonra yazılmışlardır. Bunlarda 1914 ve 1915 seneleri fikir ve intibalarının 1918 de ve ondan sonraki senelerde tecrübelerin ve ilmin kudretli ve kat'i ziyası altında gözden geçirilmesi kabil bulunuyordu. Ben başka bir metod takib ettim:

Devlet menfaatinin mevzuu bahis olduğu her vak'a zamanın da tarafımdan yazılmış notlar, muhtıralar, mektuplar, telgraflar ve talimat vardır ki bunlar tarihin ve zamanın kabul ettiği vesikalardır. Bu vesikalardan bir kaçını neşretmiyorum. Maksadım bazı şahsî hisleri beyhude kırmamak, dost milletlerin gururunu gözetmektir.

Bahriye Nezaretinin işlerini tanzim ederken yazılan başlıca notlar her hâdisede kendi dairemin yüksek icraî kuvvetinin doğrudan doğruya mes'ulü olduğum kararlarını ihtiva etmektedir. Bunları kendi tâbirleri ve cümleleriyle neşrediyorum.

Keza Bahriye birinci Lordu ile birlikte, filoları ve gemileri harekete getiren başlıca telgraflar nihaî bir tasdik ile benim imzamı taşırlar.

Ben şifahen hiç bir mühim emir vermem. Bu sebeble elimizde idarî işlerin olduğu kadar icraî işlerin de tam bir tarihi vardır.

Eğer bu yazılardaki karar ve emirlerin büyük bir kısmında bizi hezimete sürüklediği iddia olunacak hatalar varsa bu hususta kabahat bana aiddir.

Eğer her hangi bir kimse bana aid olmıyan bir şerefe istihkak iddiasında olduğumu söylerse ona şu ciheti hatırlatırım:

Ben, İngiliz Kralının bahriyesinde fevkalâde zekâların doğru, hiç bir tesir ve kayd altında bulunmıyan mesaisinden istifade ettim. Bahriye Nezaretinin ve filonun bütün menbaları beni bol bol tenvir etti ve kendi muhakememi, başlarında bütün dünyanın en mükemmel bahriye mutahassısları bulunan kimselerin muhakemelerine tatbik etmekten başka bir şey yapmadım.

Harbe takaddüm eden meş'um senelerde iktidar mevkiini yüklenen ve harbin başlangıcında ilk safhalarının harikulâde tehlikesine karşı koyan Nazırların politikasını çekiştirmek modadır. Ümid ederim ki bu eser, hiç olmazsa memleketinin iyiliğini istiyen, onun deniz hizmetlerini, idarî tesislerini, siyasî hayatını düşünenlere hoş görünecektir.

Ve ümid ederim ki nihayet, Büyük Britanyanın ve İmparatorluğunun, muharebenin büyük ihtilâçları esnasında fena idare edilmediğini kabul edeceklerdir.

V. ÇÖRÇİL

İngilizlerle yeni ticarî müzakereler yapılıyor

İngilizlerin memleketimizden yeniden satın alacakları 10 milyon liralık ihracat maddeleri nin nevirlerile fiyatları üzerinde Ankarada müzakereler cereyan etmekte olduğu öğrenilmiştir. Haber aldığımıza göre hükûmet İngilizlere vereceği 50,000 balya tiftik stoklarını elde bulundurmak için yeni mahsul idrak edilinceye kadar diğer memleketlere vermemektedir. Tiftik ihracatçılarının 10 gün evvel yaptıkları lisans taleblerine Vekâletten elân cevab verilmemiştir. Bu malların fiyatları üzerinde İngilizlerle henüz bir anlaşma temin edilememiştir. Teklif edilen fiyatlar dünya piyasası fiyatlarının dûnunda bulunmaktadır. Diğer taraftan yeni sene mahsulleri den Almanlara da bir mikdar tiftik ihraç edileceği hakkında şayialar dolaşmaktadır.

Otomobil lâstiği

Tevzi işinde vesika usulü ihdas olunuyor

Avrupadan ithal olunan otomobil ve otobüs lâstiklerinin tevzii hakkında Dahiliye Vekâletinden vilâyete yeni bir emir tebliğ olunmuştur.

Bu emre göre gümrüklere gelen lâstikler vilâyetin emrine verilecek ve tevzi işini vilâyet organize edecektir. Vilâyet tevzi işinde evvelâ resmî devairin elinde bulunan vesaitin ihtiyacını nazarı itibara alacaktır. Bu itibarla vilâyet makamı her resmî devaire bir tamim göndererek lâstik ihtiyaçları olup olmadığı, varsa ne kadar lâstik istediklerini sorarak tesbit edecek ve bu lâstikleri ayırdıktan sonra, geri kalan kamyon lâstiklerinin yüzde yetmişini Anadoluya gönderecek ve yüzde otuzunu şehrimiz şoförlerine taksim edecektir.

Otomobil lâstiklerinden yüzde yetmişi şehrimizde tevzi olunacak ve yüzde otuzu da Anadoluya gönderilecektir.

Şehrimizde bırakılacak olan kamyon ve otomobil lâstiklerinin tevzii için de vesika usulü ihdas olunacaktır.

Lâstik istiyen şoför, veyahud motorlu vesait sahibleri vilâyete müracat ederek birer vesika alacaklar ve bu vesikaları ticarethanelere ibraz ettikleri takdirde lâstik alacaklardır.

ŞİMDİLİK BU KADAR

Kurulması lâzım gelen bir müessese

Takriben on sene kadar evvel okumuş olduğum faşizm hakkındaki bir kitapta bu ideolojiyi müdafaa ve prensiplerini izah eden müellif şöyle diyordu:

"Bizim fazla mikdarda ilim adamlarına ihtiyacımız yoktur. 500 âlime malik olmaktansa 500 çiftçiye malik olmak daha iyidir.,,

Bunu takiben İtalyan üniversitelerine büyük mikyasta tahdidat vazedildi. İtalyada üniversiteyi ikmal etmek büyük paraya mütevakkıf bir iş haline geldi.

İtalyayı bugünkü harbde mudun mevkie düşüren âmillerden biri de muhakkak ki ilim ve tekniğe karşı gösterilen bu lâkaydidir.

Bugün İtalyan tayyarelerinin kıymeti İngiliz tayyarelerinden o kadar aşağıdır ki, Alman hava kuvvetlerini imdada çağırmış olmakla İtalya bunu bizzat itiraf etmiş bulunmaktadır. Ayni teknik gerilik gemi inşaatında, top imalâtında da mevcuttur, ve bütün bunlar İtalyayı uçuruma doğru sevkeden âmiller meyanındadır. Kimbilir bu faşizm ideolojisine kurban giden kaç müstaid, fakat fakir olduğu için tahsilini ikmal edemiyen İtalyan genci daha mükemmel silâhlar ve tayyareler imal edebilmek hususunda İtalyaya büyük yardımlarda bulunabilirdi.

Bizde ise bunun aksine üniversite tahsili fevkalâde ucuzdur. Orta halli bir aileye mensub her genç yüksek tahsilini ikmal edebilir. Binaenaleyh yüksek ve hakikî ilim adamları yetiştirmek hususunda ilk şart bizde çok müsaiddir. Fakat buna mukabil "Üniversiteden sonra,, dediğimiz saha çok çoraktır. Klâsik bir tahsil devresi olan üniversiteyi ikmal eden gençlerimiz lise muallimliklerinde veya memuriyetlerde ziyan edilmektedir. Şüphe yok ki bunlara da memleket muhtaçtır. Fakat hiç olmazsa hakikaten yüksek istidad sahibi olan on yahud yüz Üniversite mezunundan biri kendisini ilme verebilmelidir. Bu sayede yüksek ilim adamları yetiştirebilmeliyiz.

Bu nasıl olabilir?

Kolay. Hükûmet her sene Üniversite mezunları arasında imtihanlar açmalı ve temayüz eden müstesna gençleri Avrupaya göndermeli, sadece ilimle uğraştıkları takdirde kendilerine hayatlarını rahatça temin edebilecekleri bir tahsisat bağlamalıdır. İstanbulda veya Ankarada hakikî ilim adamlarından mürekkeb bir akademi kurmalı, bu akademinin himayesinde çok geniş ve her ilim şubesi mensublarını tatmin edecek büyük lâboratuvarlar tesis etmelidir. Avrupada ihtısas tahsillerini ikmal eden gençler buralarda ilmî taharrilerde bulunabilmeli, ayrıca bütün çalışmalar aylık ilmî mecmualar vasıtasiyle neşredilmelidir. Bu şekilde kurulacak bir ilmî teşekkülden memleket fevkalâde istifadeler temin edebilir. Memleket sanayii bundan çok istifade görür. Memlekette bu ilmî hayatı bir an evvel yaratmalıyız.

MURAD SERTOĞLU

Altın Saçlı Tayyareci

ZABITA ROMANI — Tefrika No. 10

— Peki öyleyse... dinleyin.. hiç bir zaman Redlong ve hem palarının ortağı olmadım. İngiltere polis idaresine mensup bir hafiyeyim... İki buçuk senedir. Marki dö Olmstidin mücevherlerini çalan hırsızları polis direktörleri arıyorlardı. Nihayet altı aydır bu işe beni memur ettiler. Size Redlong ve arkadaşlarından nasıl şüphelendiğimi anlatırım, yalnız şunu söyliyeyim ki...

— Fakat... fakat..

— Fakat siz de benim sözümü kesmeyiniz... Yalnız şunu söyliyeyim ki, Faynsintin mücevherlerini çalan benim, fakat sahibi ile anlaşarak bunu bir hırsızlık gibi gösterdik. Maksat onların beni hırsız bilerek yaklaşmaları idi. Bu hırsızlık vak'asına kadar adalarına girmem imkânsızdı, fakat bu vak'adan sonra ortak olmayı teklif ettiler. Adanın Dalmaçya sahilinde olduğunu biliyordum.. Şimdi az çok bir şey anlıyorsunuz ya..

Jak:

— Evet biraz...

Diye cevab verdi.. Şimdi tevkif edildiler mi?

Büyük bir polis gemisi, tam sizin başınıza kazmayı vuracakları ve benim tayyarenin sesini işittiğiniz zaman demirlemişti bile... Harmonu hastahaneye götürmek fikrini ortaya attım, kabul etmediler. Nihayet başka bir bahane bulduum, ve polise haber verdim.

Bütün polis kuvvetini üzerlerine saldırttım. Fakat onlar yetişinceye kadar, kazma sizin başınızı parçalayabilirdi. Tayyaremi alçaltarak tabancamla nişan aldım, ve tam kazma başınıza inecekçi sırada tabancamın mermisi azılı haydud Deylinin kalbine girdi. Yere yıkıldı. Tabiî bunu gören Redlong da tabana kuvvet kaçmağa başladı.

Öteki haydudları yakaladık. Çalınan mücevherleri bulduk. Fakat siz rahatsızdınız, iki polis memurunun yardımı ile sizi tayyareme aldım, ve buraya getirdim azizim.. Şimdi İtalyanın Bolonya şehrinin en mükemmel otelindeyiz. Şehrin en büyük ve meşhur doktoru size bakıyor.. Uzun bir uyku tavsiye etmişti. Bıraktık... Uyudunuz.. İşte şimdi de uyandınız ve her şeyi anladınız artık..

Jak derin ve rahat bir nefes aldı. O kadar neşelenmişti ki, şarkı söylüyor, oturduğu yerde sıçrıyordu. Çünkü Mis Edit haydud değildi.

Mis Edit devam etti:

— Biliyor musunuz ki, ikimiz de çok zengin olduk..

Jak yine şaşkınlaştı:

— Zengin mi dediniz?

— Tabiî canım.. dö Marki Holmstid ortaya koyduğu mükâfatın yüzde onunu aramızda taksim etti.

Jak yine başını elleri arasına aldı.

— Fakat işiniz var. Milâno hava meydanında çenesini yumruklıdığınız zavallı polise ceza vereceksiniz..

İkisi de gülüştüler.

— Artık tayyareniz tamir edildi. Ufak tefek bazı muamelelerden sonra cna tekrar sahib olacaksınız.. Şimdilik hoşça kalın..

Edit gitmek için ayağa kalkmıştı. Fakat Jak kolundan yakaladı.

— Rica ederim, Mis Edit, biraz daha oturunuz, dedi.

— Fakat artık giyinmelisiniz..

. . . . . .

Bir saat sonra, hususî ve çiçeklerle bezenmiş bir salonda başbaşa yemek yiyorlardı.

Bütün gazeteler ikisinin de muvaffakıyetinden bahsediyor, fotoğraflarını birinci sayfaların da neşrediyorlardı.

— Bu işte sormak istediğim son bir sual daha var, dedi, niçin beni yanınıza aldınız? Bensiz pekâlâ bu işi başarabilirdiniz..

— Sizsiz mi? ne diyorsunuz? fakat bana büyük yardımınız dokundu.. Sizden cesaret aldım..

Jak genç kıza dikkatle baktı:

— Edit asil duygunuzu benden saklıyorsunuz..

Edit güzel gözlerini utanarak önüne eödi:

— Evet, başka bir duygu.. Fakat sizi haydutlardan biri sanmıştım.. Öyle ya.. paraşütle tâ yanıma kadar inmeniz, bir tesadüften fazla hazırlanmış bir plâna benziyordu da..

Ve bu sefer Jak genç kızın ellerini elleri arasına aldı:

Edit, dedi. Sizi çılgınca seviyorum..

. . . . . .

. . . . . .

Bir hafta sonra, bütün dünya gazeteleri, ilk sayfalarında büyük harflerle şu haberleri veriyorlardı:

"Meşhur kadın polis hafiyelerinden Mis Edit Fleming tanınmış Fransız tayyarecilerinden Jak Mörsol ile bugün Pariste evlenmişlerdir. Mes'ud çiftler bal aylarını geçirmek üzere İstanbula hareket etmişlerdir.,,

— SON —

Avukatlar hakkında mühim kararlar

(Baş tarafı 1 incide)

roların tatbik edecekleri ücret tarifesi bir kodeks halinde hazırlanmıştır. İkinci sınıf barolar birinci sınıftan yüzde yirmi ve üçüncü sınıf barolar birinci sınıftan yüzde kırk nisbetinde ucuz bir tarife tatbik edecekler dir.

Avukatlar haysiyet divanı avukatlık kanununda mevzuu bahsedilen meslek sigortaları hakkında da kararlar vermiştir. Bu hususda millî bir sigorta şirketi ile anlaşma yapılmıştır. Her avukat asgarî 500 ve âzamî 6000 liraya kendini sigorta ettirecektir. Azamî sigorta miktarından ancak 55 yaşına kadar olan avukatlar istifade edebilecekler ve 55 yaşından daha yukarı olan avukatlar 3000 liraya kadar sigorta olabileceklerdir.

Sigorta primlerini ödemeyen avukatlara bir ihtar yapılacak ve yine ödemekten istinkâf eder se o avukat barodan ihraç olunacaktır. Bu karardan ancak fakrü halini isbat eden avukatlar müstesna tutulacak ve bunların sigorta primleri bağlı olduğu baro tarafından ödenecektir.

— 39 —

Lângazalı, hasmının sol elini ayaklarını ve topuklarının arasından çıkarmağa ve, Mollanın vaziyetini dağıtmağa çalışıyordu. Askıda olan Mollayı bir o tarafa bir öbür tarafa götürüyordu. Fakat, bir türlü Mollanın elini ayakları ve, topukları arasından kurtaramıyordu.

İhtiyar Cazgır, üç dakika kadar günte askısında duran ve, seyircileri heyecandan heyecana sürükliyen bu vaziyet karşısında Mollanın fevkalâde mahir ve, hiç bir vakit manevraya gelemiyeceğini anlamıştı. Molla, pek yaman bir Mollaydı.

Lângazalı, elinde olduğu halde bir türlü küntevi aşıramıyordu. Aşırmış olsa bir nefeste küçücük Mollayı aşırıp sırt üstü yere getirecektir.

Öyle ise Lângazalı neden elinde olan bir şeyi yapmıyordu? Neden çekiniyordu? İşte, burası güreşi iyi bilenlerce malûmdu. Bilmiyenlerce de garib gözüküyordu. Öyle ya, hazır askıya alınış olduğu bir hasmı Lângazalı neden yenemiyordu?.

Bazıları şöyle söylüyordu:

— Çocuğu sırt üstü yere atıp utandırmak istemiyor.. Pes etsin diye bekliyor...

— Çolak ta, amma, inadçı imiş ha!.. Pes edip kurtulsa ya.

— Aferin Lângazalı, yine hatır sayıyor.. Karşısında üç saatten fazla güreş tutmuş olan Mollayı yere atmak istemiyor..

Hülâsa, her kafadan bir ses çıkıyordu. Hattâ, seyirciler içinden şu yolda bağıranlar vardı:

— Molla, pes et!..

— Durma, pes et!.

Molla, hafif olduğu için Lângazalı üç dört dakika olduğu halde hasmını askıda tutabilmişti. Fakat, ne kadar cabaladı ise bir türlü Mollanın ellerini ayaklarının arasından alamamış ve, vaziyetini değiştirememişti. Molla, bir ahtapot gibi hasmı sarmak için bekliyordu.

Nihayet, Müderis efendi dayanamadı. Meydana ve Mollaya doğru bağırdı.

— Oğlum pes et!.

Bu bağırmaya şiddetle mukabele eden Cazgır, Müderris efendinin ağzını kapar gibi bir hareketle:

— Aman hocam, ne yapıyorsun?.

Diye mukabele etti. Müderris efendi, ümidi kesmiş olduğundan Cazgırın mukabelesine mete lik vermiyordu.

Hattâ, Cazgırı eliyle itti ve:

— Ne söyleniyorsun usta?.. Çocuğu sakat mı edeceğiz?..

Ve, bu lâfları bitirir bitirmez meydana ve, Mollaya doğru tekrar bağırdı:

— Oğlum! Pes et çabuk!.

Cazgır, lâf anlatamıyacağını görünce duraladı. Ve, tekrar dikkatle meydana bakmıya başladı. O, biliyordu ki, Molla, pes etmek değil, hasmını mağlûp etmek için bekliyordu.

Küçük mollalar da ümidi kesmişlerdi. Onlar bile:

— Pes et Mümin!.

Diye sesleniyorlardı. Bütün bunlar dört beş dakika içinde oldu.. Güreşin havası değişmişti.

Meydan yerinde Osmanla güreşen Kanbur Halid, hem güreşiyor ve hem de Mollanın vaziyetini seyrediyordu. O da Mollanın manevrasını anlamıştı.

Nihayet, Lângazalı hasmının vaziyetini dağıtamayınca küntevi boşalttı. Tekrar sarmaya girip oturdu.

Çolak Molla, yerden bir çayır çöpü alıp dişlerinin arasına koyarak kemiriyordu.

İşi anlamıyan bütün seyirciler Lângazalının, Mollayı küntedan aşırmayıp böyle tekrar yerine getirmesinden şüpheye düşerek bağırışmağa başladılar..

— Ne o, dalavera güreş mi?.

— Bırakın güreşi?..

Halbuki güreşi anlıyanlar ve, ustası olanlar Çolağın ne yapmak istediğini bildikleri için onlar da şu suretle bağırıyorlardı:

— Aklı ermiyen karışmasın! Haydi Molla!.

Diye mukabele ediyorlardı. Bu, işe Müderris efendi de şaşmıştı. Bu, ne biçim işti!. Bir taraf:

— Dalavera güreş mi?..

Diye bağırıyordu.. Bir taraf ta:

— Aklı ermiyen karışmasın!

Diyordu. Cazgır, biraz evvel Müderris efendiden hakaret gördüğü için ağzını açıp bir şey söylemiyordu.

Nihayet Müderris efendi, dayanamadı. İhtiyar Cazgıra dönerek:

— Usta, ne hal bu!.. Anlamadım bu işi..

Deyince Cazgır:

— Ben size demedim mi hocam!..

— İyi amma, Lângazalı Mollayı aşıracak iken neye aşırmadı da, tekrar eski oyuna geldi..

— Nasıl aşırabilirdi?

— Pekâlâ aşırabilirdi..

— İyi amma, Molla yenilmez kendisi yenilirdi..

Deyince, Müderis efendi hayrete düşerek:

— Allah, Allah!.. İlâhi usta.. Nasıl olur bu iş?

— Olur... işte, Mollanın pehlivanlığı burada...

— Ne yaptı?.

— Ne yapacak anlıyanlar gördü. Hocam bak sen bir şey görmemişsin?.

— Yalnı, ben de biraz bu, güreşten anlarım.. Ortada bir şey yoktu..

— Mollanın eline dikkat ettin mi idi?

— Evet..

— Nerede idi?.

— Hasmının tam ayak topuğunun ardında..

— Peki, Lângazalı küntede iken ne yapmak istiyordu.

— Aşırmak..

— Yooo ...

— Neye ya!..

— Dağıtmağa ve, ellerini, topuklarından ayırmak..

— E!. Ne olacak onunla sanki!

(Arkası var)

Garib bir hâdise

Bu sene leylekler Seydişehre şimdiden gelmiş bulunuyorlar!..

Mesud Türkiyemizin sükûn ve bolluğu bu sene leylekleri vaktinden iki ay evvel huzurlu sinesine çekmiş oldu

Konyadan yazılıyor:

Konya vilâyetinin Seydişehir kazası: yazın yeşillikler arasına gömülerek ne kadar girin ve güzel bir manzara arzeder. Kışın da tamamen bunun aksine olarak esen şiddetli cenup ruzgârları ve acı soğukları çok düşen karıyla şöhret bulmuştur.

Muhitimizin bu durumu vaktı muayyeninde gelen göçmen kuşları ekseri seneler pek çok telef olmalarına sebebiyet verir.

Bu hale rağmen muhacir kuslardan leylekler şimdiye kadar görülmemiş fevkalâdeliği bu sene göstermiş ve beş gün evvel şehrimize gelmiş bulunyorlar.

Cihan kana boyandığı şu zamanda yurdumuz dünyanın en emin ve en rahat bir ülkesi olmakla beraber maişette güçlük çekmek değil bolluk içinde yaşıyan bir diyar olduğunu hayvanlar bile anlamış olmalıdır ki daha gelmelerine iki ay gibi uzun bir zaman bulunan leylekler vaktından evvel hür havasını teneffüs ve bol gıdasından istifade etmek için şaşırmayan âdetlerini değiştirmişlerdir.

Şu vaziyet bana bir hâdiseyi hatırlattı: Sekiz, on sene evvel olarak fransızca okuyabildiğini bilen hemşehrilerimden biri ölü bir leyleğin ayağında bulduğu bir halkayı okutmak için bana getirmişti.

Halkada (Heligoland) kelimesi ve yüz binlerli bir numara vardı. Keyfiyeti Ziraat Vekâletimize bildirdim. O vakit Vekil yine Bay Muhlis Erkmen'di.

Vekâlet hâdiseyi Almanyaya yazıyorlar. Almanya leyleğin iki sene evvel Almanyanın bir eyaletinde doğduğunu ve ölümüyle kaydının kapatıldığını bildirmekle beraber genç Türkiye Cumhuriyetinin bu gibi ilmî mesaile kıymet verdiğinden tebrikle bahsederek Vekâletimize teşekkür ediyor. Ziraat Vekâleti bana meseleyi olduğu gibi lütfen bildirmişti.

Seydişehir ve civarına ilkbaharda gelerek sonbaharda giden leylekler ya Almanyadan veya Afrikadan geliyorlar. İki memleketin hangisinden gelirlerse gelsinler her iki kısımda şimdi İngilizlerin amansız bombardımanları altında harabeye dönmüşlerdir. Oraların leylekleri bile İngilizlerin yılmak bilmiyen savletlerinden kurtulmak için en emin melce olarak seçtikleri mahal Türkiye olmuştur.

Medenî olduklarını en ufak bir fırsatta bile şaşaalı bir şekilde dünyaya duyurmak istiyen Cermenler leyleklerin ayaklarına halka takarlarken; cey zavallı mahlûklar; bir gün gelecek sırf ihtirasımız yüzünden cihanı kana boyayacağız. İşte o zamanlar siz de başınızı çaresine bakınız. Şiddetli kışlarında donma tehlikesini göze alarak mes'ud Türkiyeye göç ediniz diye nasihat etmişler miydi, acaba?

Rüştü ERGEN

Tramvaydan atlıyanlar

Evvelki gün tramvaydan atladıkları görülen 52 kişiye peşinen olmak üzere birer liralık para ceza zabıtları kesilmiştir.

TİYATROLAR

Şehir tiyatrosu temsilleri

Tepebaşı Dram Kısmında
19/1/941 Pazar gündüz saat 15.30 da
APDAL
19/1/941 Pazar günü akşamı Saat 20.30 da
APTAL
Yazan: Dostoyefski
Son hafta
İstiklâl Caddesi komedi kısmında
18/1/941 Cumartesi gündüz saat 14 de
ÇOCUK OYUNU
18/1/941 Cumartesi günü akşamı Saat 20.30 da
PAŞA HAZRETLERİ
19/1/941 Pazar gündüz saat 15.30 da
PAŞA HAZRETLERİ
19/1/941 Pazar günü akşamı Saat 20.30 da
PAŞA HAZRETLERİ

SABAHTAN SABAHA

Hoşa gitmiyen bir ikram

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

se burada ömürlerini tamamlıyacaklar. Burada, yâni dilencilerin yanı başında ve ötedenberi yalnız dilencilere tevkifhane hizmeti gören koğuşta.

Filhakika Darülacze, yalnız dilencilere mahsus değildir. Fakat istatistiklerde gösterir ki bu hayır müessesesi açıldığı gündenberi yüzde doksan sokaklardan toplanan dilencilerin muhafaza altına alındıkları bir yer olmuştur. Burası dilencilerin tevkifhanesidir. Dilencilik mezmum ve memnu bir san'at olduğu için yakalananlar mahkemeye sevkolunur, hakikaten aciz içinde, hastalıklı, malûl olanlar buraya getirilir, âdeta hapsedilirler. Hemen hepsi kaçmıya müheyyadır ve sık sık kaçanlar bulunur.

Belediyenin, acezeden olan münevverlere bu bedbahtlar arasında bir yer ayırmak istemesi vakıâ eski bir tasavvuru, ikide bir ortaya atılan teşebbüsü tazelemekten, karar altına almaktan ibaret olmuştur. Şüphesiz ki belediye bu suretle memleket irfanına hizmet ettiğine kâtidir. Karar esasında bir hizmet mahiyeti de göstermiyor değil. Fakat ne yazık ki böyle bir hizmet için tutulan yol tam pazavatsızlık olmuştur; görüştüğümüz ve yazılarını okuduğumuz bir çok münevverleri memnun edecek yerde kızdırmıştır.

Her memlekette, her türlü san'atkâr ve ilim adamı için ayrı ayrı, şehirlerden uzak, köylerde, tepelerde aceze yuvaları, düşkünler evi vardır. Buraya sığınanların izzeti nefislerini korumak için onlardan istifade imkânları da düşünülmüştür. Fakat hiç bir yerde ihtiyar ve âciz münevverlerin dilencilerle bir çatı altında ömürlerini tamamlaması akla gelmemiştir.

Behçet SAFA

Sekiz dilenci yakalandı

Yapılan kontrollarda dilendikleri görülen 8 kişi yakalanmış ve haklarında kanunî takibata başlanmıştır.

Asrıları sarsan bir musiki... Göz kamaştırıcı bir Erfigam... Hayatı neşelendiren bir aşktan yaratılan film:
AŞK SERENADI
(Fransızca)
Amerikanın Metropoliten operasının en parlak yıldızı
GRACE MOORE — MELVYN DOUGLAS
Bugün LÂLE Sinemasında
Altın sesile musiki dünyasının ölmiyen melodileri olan La Traviyatanın ateşini.. Manonun ıztırabını... Madam Butterflynin kederlerini... Mürüvvetin ihtişamını yaşıyacak olan bu hakiki şaheseri zevkle seyrediniz...
DİKKAT: Şimdiye kadar gelen harb jurnallerinin en mühimi Türkçe Paramount Jurnali
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

Bugünkü lig maçları

Haftanın mühim maçları Galatasaray Beyoğluspor, Fener - İstanbulspor ve Beykoz karşılaşmalarıdır

Bugün Şeref ve Fenerbahçe stadlarında lik maçlarının on dördüncü haftası müsabakalarına devam edilecektir.

Şehrimizde millî kümeye girecek dört takımdan üçü, aşağı yukarı belli oldu. Şimdi herkesde aynı düşünceler birbirini kovalıyor.

İstanbul dördüncüsü olmak şartiyle acaba hangi takım millî kümeye girmek şerefini kazanacak?..

Namzed olan üç kulüp birbirleriyle didişerek bu mühim işi becermek için şimdi büyük bir mücadeleye başlamış bulunuyorlar.

Bu takımlar puvan sırasiyle; İstanbulspor (27) Beyoğluspor (26) ve Vefa (25) dir.

Yeşil Beyazlıların puvanı diğerlerinden aşağı olmasına rağmen bütün gözler ondadır. Zira Vefalılar geçen hafta Beşiktaş oyununu atlattılar. Bu suretle başta giden kulüplerle bir maç eksikleri vardır.

İstanbulspor, Beyoğluspora gelince şimdi onların Galatasaray, Fenerbahçe ve Beşiktaş maçlarından başka; İstanbulsporun Vefa Beyoğlusporun da Altıntuğ gibi ikinci derecede ehemmiyeti haiz olan oyunları kalmıştır.

Bugün yapılacak müsabakaların en mühimi Galatasaray Beyoğluspor, Fenerbahçe - İstanbulspor, Beykoz - Vefa karşılaşmalarıdır.

Fenerbahçe - İstanbulspor

Fenerbahçe stadında saat 13 te başlanacak olan bu oyunun İstanbulsporlular için ciddî bir ehemmiyeti vardır.

Sarı siyahlıların geçen hafta Beyoğluspora karşı çıkardıkları ekipi aynen muhafaza ederek Fener oyununda daha enerjik olmak istedikleri muhakkak.. Fakat acaba bu maçın neticesi ne olabilir?

Fener kaybedecek diyenler, aldanacaklar zannediyoruz. Çünkü, sarı lâcivertliler beklemedikleri mağlûbiyeti Beykoz karşısında tatıktan sonra aşağı yukarı Beykoz ayarında olan İstanbulspora da yenilecoklerini tahmin etmek yerinde olmasa gerek.

Galatasaray - Beyoğluspor

Haftanın mühim maçlarından biri de Galatasaray, Beyoğluspor müsabakasıdır. Geçen devrede berabere kalan iki takımdan bu oyunda hangisinin kazanacağını kestirmek biraz güç olmakla beraber son günlerde oyuncu kadrolarını takviye eden sarı kırmızılıların bu işte galip çıkacakları kuvvetli bir tahmin olarak ileri sürülebilir.

Altıntuğ - Topkapı

Bu takımlar birinci lik devresinde karşılaştıkları zaman Altıntuğluların daha üstün bir oyun göstererek müsabakayı kazandıklarını seyretmiştik.

Son dakikada haber aldığımıza göre Topkapıdan ayrılarak İstanbulspora giren Sabahaddin ve Salâhaddin tekrar eski kulüplerine dönmüşlerdir. Bunlardan başka İstanbulspordan Servet ve İsmail de gene Topkapıyı Altıntuğ maçı için takviye etmişlerdir. Topkapı bu maçı kazandığı takdirde sonunculuğu Süleymaniyeye yükleyecektir.

Beşiktaş - Süleymaniye

Şimdiye kadar yaptığı on üç maçtan birinde yenilmiyen kuvvetli siyah beyazlıların Süleymaniye karşısında kolaylıkla bir hâkimiyet kurarak maçı farklı kazanacakları tahmin edilebilir.

Vefa - Beykoz

Bugün üzerinde durulacak dereced mühim oyunlardan biri de Vefa - Beykoz karşılaşmasıdır. Geçen devrede yeşil beyazlılar fena ve gensız bir maçtan sonra bir sayı farkla Beykoza yenilmişlerdi.

Bu müsabaka Vefanın millî kümeye girip girmiyeceğini tayin edeği için ehemmiyetlidir. Millî küme yolunda bütün üfurlarını sarfeden Vefalılara bugün sarı siyahlıların bir darbe indirmek ihtimalleri de mevcuddur.

Son oyunlarında bir türlü randıman vermiyen Vefa forvetinin enerjik sarı siyah müdafaası karşısında bocalayacağı umulur. Sıkı ve âni şutlariyle yeşil beyaz forvette başlı başına bir varlık olan Suibinin antrenmansız olması itibariyle takımın da yer almaması ile Vefa forveti tehlikesiz bir şekil almıştır. Yeşil beyazlılar bugünkü gol fırsatlarında da geçen haftalardaki gibi becerikaslık gösterecek olurlarsa millî küme yolundan tamamiyle uzaklaşacaklardır. Bugünkü maçlarında takımlarımıza muvaffakıyetler temenni ederiz.

Mekteplerin fudbol maçları

Dün Şeref stadında mektepler arasında tertip edilen fudbol maçlarına devam edildi.

İlk maç Boğaziçi ile İstanbul liseci arasında idi. Birinci devre her iki takımın bütün gayretlerine rağmen golsüz geçti. İkinci devrenin dördüncü dakikasında bir karşılıktan istifade eden Said Boğaziçine galibiyet golünü kazandırdı. Bu gol maça hız verdi, İstanbul liseliler bütün gayretlerini sarferderek beraberliği temine çalıştılar. Fakat çok güzel oynıyan Boğaziçililer rakiplerine gol fırsatı vermediler. Ve maçı 1 - 0 galip bitirmeğe muvaffak oldular.

İkinci maç Hayriye ile Haydarpaşa arasında idi.

Bu maç baştan sona kadar heyecanlı anlarla geçti. İlk devrede çok düzgün oynıyan Hayriyeliler Haydarpaşa karşısında hâkimiyeti tesise muvaffak oldular. Ve kazandıkları golle birinci devreyi 2 - 0 galip bitirdiler.

İkinci devre hızlanan Haydarpaşalılar oyunun hemen dördüncü dakikasında Mujdeğin ayağiyle ilk ve on altıncı dakikada da İbrahimin sıkı şutiyle ikinci gollerini kazanarak berabere vaziyete geliverdiler. Bu birbirini takib eden bu goller Hayriyelileri hızlandırdı. Fakat çok güzel oynıyan Haydarpaşa müdafaası rakiplerine sayı fırsatı vermedi. Oyun her iki tarafın galibiyet golünü temin etmek için sarfettikleri gayretlerle çok heyecanlı vaziyete girdi.

Fakat her iki rakip te bir türlü üçüncü sayıyı yapamadılar. Ve maç bu suretle 2 - 2 berberlikle neticelendi.

Galatasaray klübünün kongresi

Dünkü Galatasaray kulübünün senelik kongresinde eksiriyet bulunmadığından kongre 15 gün sonraya tehir edilmiştir.

Yurdda Sabah

Adanada ziraî istihsal vaziyeti

Bu seneki ziraî istihsal çok iyi

Adanadan bildiriliyor:

Öğrendiğimize göre 940 senesi ziraî istihsal vaziyeti çok iyidir. Vilâyetin 720 bin hektar ziraate kabiliyetli arazisinden 478926 hektarı ekilmiş ve 446 bin ton mahsul elde edilmiştir. 939 da 127 bin balya pamuk alınmış iken 940 mahsulü 151 bin balyayı geçmiş ve satış fiyatları geçen senenin bir misli derecesinde olmuştur. Çiftçi hem hububat, hem de pamuk satışından çok istifade etmiştir.

Vilâyette ekilen 15 çeşit mahsulden alınan randıman geçen senelerin fevkindedir.

Mülhakatta 3380 domuz öldürülmüş ve 3824 hektar Fareli arazi temizlenmiştir.

Pamuk ilâclama çiftliği, kendisinin malik olduğu 4400 dekar arazi ve icarla tuttuğu 9000 dekarlık Kazıcıoğlu çiftliğinden maada Kadirlide 9000 dekarlık Tilkibucağı çiftliği ile Abdioğlundan 5000 dekarlık araziyi icarla tutmak suretile tek sir işini genişletmiştir.

Vilâyetin her kazasında ziraat teşkilâtı mevcud olmadığından ziraî faaliyet matlub derecede inkişaf edemiyordu. 940 senesi hususî bütçeye mevzu tahsisatla Ziraat muallimleri kadrosu ikmal edilmiştir. Bu muallimler vilâyet merkez kazasını yapacaklar; Narinciye ve diğer meyvalı ağaçların teksirine, yabani zeytinliklerin ıslâhına, her köyün ziraî istidadına göre istihsalin artmasına çalışacaklardır. Haşerat ve hastalıklarla mücadeleye bilhassa ehemmiyet verilecektir.

Vilâyetimizin genişliğine göre, kabili ziraat arazi üçte bir derecededir. İklim ve toprak şartları çok müsait olan bölgemizde istihsal, teknik bilgilerle de inzimamile, daha ziyade yükselecektir.

Et, odun kömür fiyatlarına narh kondu

Balıkesir — Et, odun, kömür fiyatlarına belediyece narh konulduğundan iki gündenberi birinci nevi koyun eti 50, ikinci 45, dana 35, sığır 30 kuruştan kömür perakende olarak 7 kuruştan satılmaktadır.

Balıkesir — Orta mektebi iyi derece ile bitirenlerden 25 talebe şehrimiz kız öğretmen okuluna alınmıştır.

HALKEVLERİ

Konferans ve lisan dersleri

Eminönü Halkevinden:

1 — 20/1/941 pazartesi günü saat (18) de Cağaloğlundaki salonumuzda Halkevi Reisi Yazar Abadan tarafından (Halk ve Hukuk) mevzuunda bir konferans verilecektir. Davetiye yoktur.

2 — Açık bulunan Almanca, İngilizce ve Fransızca lisan kurslarına devam etmek istiyenlerin ikişer vesika fotoğrafı ile büromuza müracaatları.

SÜMER sinemasında
İMPERIO ARGENTINA'ya rekabet eden İspanyol muganniyesi
ESTRELLITA CASTRO
ROSİNİN'in meşhur operasından İspanyolca sözlü ve şarkılı
SEVİL BERBERİ
Güzel ve hârikulâde filminde dans ediyor ve şarkı söylüyor.
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine.

Bütün Matbuatımızın müttefikan yazdıkları gibi
TÜRK FİLMCİLİĞİNİN ZAFER TACI OLAN
Kahveci Güzeli
İPEK VE SARAY Sinemalarında Davam ediyor
İZMİRDE ELKAMRA muvaffakıyetleriyle
Bugün saat 11 de tenzilâtlı matine

Rumanyada Alman askerleri

(Başmakaleden devam)

bir tedbirden ibaret olamaz. Rumanya zaten avuç içindedir ve onu parmak ucile idare etmek için bu kadar zahmet ihtiyar etmeğe lüzum yoktur. Rumanyaya fazla mikdarda Alman askeri geliyorsa bu behemehal oradan bir Alman tecavüzü vuku bulacağına delâlet eder.

Bu tecavüzün istikameti ne olacaktır? Almanya Arnavutluktaki inhizamdan İtalyayı kurtarmak rolünü mü deruhde edecek? Niçin? Bunda ne faydası vardır? Bugün İtalya öyle bir vaziyettedir ki Almanya için âdeta ayak bağı teşkil eden bir zincire benzetilebilir. İtalyayı kımıldatabilmek için, mutlaka Alman iğnesine lüzum vardır. İngiltere üzerine İtalyan tayyareleri de uçtu denilebilmesini temin için oraya kadar seyahat yorgunluğunu göze alan İtalyan bombardıman tayyarelerine Alman avcıları koltuk değneği hizmetini gördü. Aylardanberi Akdenizde mevcud olan İtalyan tayyarelerinin ciddî bir hücuma kalkabilmeleri için içlerine Alman tayyareleri ve tayyarecileri karışmak icab etti. Alman tayyarecilerinin gördükleri işleri İtalyanlara mal etmek suretile İtalyan prestijini biraz yükseltmek mecburiyeti hissolundu. Fakat bu hakikat cihanın gözü önünde cereyan ettiği için kimseyi aldatamıyor. İtalyanların Arnavutlukta ve Libyada nasıl harb ettiklerini herkes biliyor. İşte böyle bir müttefikin imdadına koşmak için Almanyanın zahmet ve fedakârlık ihtiyar etmesinde biz hiç bir fayda tasavvur edemiyoruz. Almanya İtalya ile ittifak ettiyse bunu icabında İtalyadan yardım görmek için yapmıştır. Yoksa İtalyayı başına derd olarak almak istemiş değildir. Bugün ise İtalya bir müttefik nazarında silkilip atılması lâzım bir derddir.

İtalyaya Arnavutlukta yardım etmenin hakikaten bir derd olduğunu anlamak için Balkan haritasına bir göz gezdirmek kâfidir. Almanya ancak Yugoslavyayı yahud Bulgaristanı veya her ikisini çiğnemek suretile Arnavutluğa vasıl olabilir. Görünüşe nazaran, Yugoslavya ile Bulgaristan Alman kuvvetlerine kolay kolay geçid müsaadesi vermiyeceklerdir. Bu ülkelerde bir harb yangını çıkarsa acaba kıvılcımları Türkiyeye sıçramıyacak mıdır? Biz, şahsî olarak şu kanaatteyiz ki Almanyanın müdahalesi Balkanlarda umumî bir infilâk vücude getirir. Halbuki şimdiye kadar bütün işittiklerimiz Almanyanın Balkanlarda harb istemediği yolunda idi. Gerçi bu gibi teminata bir kıymet verilmemek tabii ise de Almanyanın harbi Balkanlara sirayet ettirmekten ne fayda elde edeceği anlaşılamadığı için Balkanları rahat bırakacağına ihtimal vermek kabil olabilirdi.

Herhalde, şurası muhakkaktır ki, Almanya Balkanlara gelirse bunu İtalyanın hatırı için yapacak değildir. Sırf kendi menfaati bakımından verilmiş bir karara istinad ederek bu maceraya atılacaktır. Nasıl Letonya, Norveç, Hollanda istilâlarında Almanya İngilterenin şûya hazırladığı darbelere mâruz olmak için elini çabuk tuttuğunu iddia etmiş ve bu memleketleri çiğnemesini mazur göstermeğe çalışmış ise Balkanlara yapacağı taarruzu da İngilizlerin Selânikte bir cephe kurmak emelini baltalamak için göze almak ıztırarında kaldığını ilân edecektir. Hattâ haklı olduğunu isbat eden vesikaları bile ya bir harab vagonda, ya bilmem kimin cebinde bulacaktır.

Balkanları ateşe vermek pahasına bu tecavüzü yapacak Almanya, doktor Goebbelsin dediği gibi, bununla bütün cihana bir taarruz dersi vermiş olabilir mi? Zannetmiyoruz. Elde edilecek gaye bu kadar gürültüye değmez. O halde, şarkda çok daha vâsi gaye ne olabilir?

Hüseyin Cahid YALÇIN

Telgraf, Telefon ve Telsiz Haberleri

Sicilya harbi hakkında yeni gelen tafsilât

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

büyük kısmını da ilâve etmek lâzımdır.

Bu arada İngiliz avcı tayyareleri Trablusgarbde faaliyetlerine hiçbir mukavemet görmeden devam etmektedirler.

Yeni vaziyet

Geçen haftaya kadar bu mühim kafilelerin sevki, İtayanların bütün gayretlerine rağmen büyük bir muvaffakiyetle temin ediliyordu. Fakat şimdi Sicilyadan havalanan Alman pike bombardıman tayyarelerinin müdahalesi ile vaziyet muvakkat bir zaman için hafifçe değişmiş bulunmaktadır. Dikkate alınacak nokta bu kafileye dahil bütün gemilerin İllistrious tayyare gemisine yapılan hücum sırasında kemali emniyetle bu sahadan geçmiş bulunmalarıdır.

Yeni vaziyet

Londra, 18 (a.a.) — Akdenizde İngiliz filosuna yapılan pike hücumlarını tetkik eden Reuter ajansının denizcilik muabiri şunları yazmaktadır:

Mısır ve Trablus harekâtı orta şarka her nevi tavkiye kıtaları ve levazım gönderilmesini mühim bir yaç göstermiştir. Bu yardımlar kısmen Akdeniz, kısmen de Ümit burnu yolu ile sevkedilmiştir. Akdenizde yapılan sevkiyat bu denizdeki İngiliz filosuna mensub kruvazörle diğer harb gemilerinin himayesinde yapılmıştır. Ümit burnu ile giden kafileleri ise cenubî Afrika hükûmetinin hava kuvvetleri ve küçük harb gemileri himaye etmiştir.

Alman pike bombardımancıları, filhakika Akdenizdeki vaziyeti biraz güçleştirmişlerdir. Fakat Londrada, Akdeniz mıntakasında yeni beliren bu düşmana karşı yapılacak İngiliz mukabelesinin neticesi hakkında büyük bir itimat izhâr edilmektedir.

Almanların, Maltada İllistrious tayyare gemisine yeniden büyük hasarlar yaptıkları hakkındaki iddiaları son derece mübalâğalıdır.

İtalya resmi tebliği

İtalya'da bir mahal 18 (a. a.) — İtalyan orduları umumî karargâhının 225 numaralı tebliği:

Yunan cephesinde on birinci ordu mıntakasında düşman taarruzları geri püskürtülmüştür.

Bingazi'de Tobruk cephesinde topçu ve keşif kolları faaliyeti artmıştır. Düşmanın bir hava akını esnasında bahriye hava müdafaa bataryaları Hurricane tipinde bir tayyare düşürmüşlerdir.

Cerabub cephesinde tayyarelerimiz düşman kıtalarını ve makineli vasıtalarını bombardıman etmişler ve mitralyöz ateşi altına almışlardır.

Şarkî Afrika'da Sudan cephesinde karakollarımızdan birine yaklaşan düşmanın motörlü vesaiti geri püskürtülmüştür.

Kenya cephesinde düşman kuvetlerinin tayyarelerin ve tankların himayesinde yaptığı bir taarruz ağır zayiatla geri püskürtülmüştür.

Tayyarelerimiz Port - Sudandaki düşman üssünün tesisatını ve depolarını bombardıman etmiştir.

Yunanlılar 1000 esir aldılar

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

dilmiş bazı mevziler işgal ettik ve 1000 esir aldık. Bunların arasında bir çok subaylar bulunduğu gibi "Toskana kurtları,, adiyle maruf yedinci fırkanın 70 inci alay kumandanı albay Menengetti de vardır. Bunlar Arnavudluğa son günlerde çıkarılmış bulunuyordu.

Yunanistana gelen harb malzemesi

Atina 18 (a. a.) — Salâhiyetli makamlar, Yunanistana harb malzemesi getiren ilk İngiliz vapur kafilesinin bir kaç gün evvel bir Yunan limanına muvasalat ettiğini bildirmektedirler. Her türlü harb levazımı ile dolu bir çok İngiliz vapurları bu kafileye dahil bulunmakta idi. Bu vapurlar Sicilya buğazında İtalyan ve Alman tayyarelerinin hücumlarına uğramışlar fakat bombardımandan hiç bir zarar görmemişlerdir. Şimdi Yunan halkı her nevi harb malzemesi ile yüklü kamyon kafilelerinin geçişini seydetmektedir. Bu kafileler büyük Britanyanın, elinden gelen ber yardımı yapacağı ve Yunanistana her nevi harb levazımı göndereceği hususunda yaptığı vaadin tatbik mevkiine konulduğunu göstermektedir. Bu ilk partide bir çok mühimmat, elbise vesaire giyecek eşyası ile tıbbî maddeler vardır. Bu levazımın gönderilmesi Yunan halkını son derece sevindirmiştir. Yunanlılar bu hareketin İtalyan iddialarını canlı ve maddî bir surette tekzib ettiğini söylemektedirler. Malûm olduğu üzere faşistler bilhassa Balkanlarda yaptıkları propagandalarla İngilizlerin verdikleri garantilere ve sözlere riâyet etmediklerini ileri sürmekte idiler.

Arnavudların isyanı

Manastır 18 (a. a.) — Reuter ajansının Arnavudluk hududundaki muhabirinden:

Arnavud vatanperleri, toprak larını işgal eden İtalyanlara karşı harb etmek üzere müte madiyen toplanıyorlar. Berat civarında bir Arnavud reisi ile taraftarları Elbasan milliyetperverlerine iltihak etmişlerdir. Bu iki reisin kendi mıntakalarında büyük nüfuzları vardır. Diğer bir Arnavud grupunun da Berat ve Elbasan mıntakası Arnavudlarına pek yakında iltihakı muhtemeldir.

Cephedeki vaziyete gelince, dün gece cephenin her tarafında ve bilhassa merkez mıntakasında şiddetli bir topçu ateşi verilmiştir. Yunanlıların Develi vadisinde harekete geçtikleri bildiriliyor. Fakat netice henüz öğrenilememiştir. En şimalde Elbasan ile Lin arasında büyük İtalyan tahşidatlarına rağmen Yunanlılar taarruza geçmişlerdir ve teşebbüsü elde tutuyorlar.

İki İtalyan Transatlantiği batırıldı

Londra: 18 (a. a.) — Atina radyosu bildiriyor:

15354 ton Zinde Liguria ve 20.000 ton hacminde Lombardia İtalyan transatlantikleri Adriyatik denizinde Arnavutluğa asker nakletmekte oldukları bir sırada torpillenerek batırılmışlardır. Bu haberi Yunanlıların eline düşen İtalyan esirleri vermiştir. Atina radyosu spikeri İtalyan esirlerinin ifadelerini Yunan matbuat nezareti tarafından neşredilen bir tebliğin de teyid etmekte olduğunu ilâve etmiştir.

Bu İtalyanlar son günlerde esir edilmişler ve ekserisi "Toskana kurtları,, adını taşıyan meşhur İtalyan fırkası erleridir.

Mezkûr esirler Brindisi tarikiyle kafile halinde Arnavutluğa getirilerken kafileye dahil vapurlardan Liguria ile Lombardia'nın torpillenerek batıklarını söylemektedirler. Bunlar, Brindisi'de vapura binmeden bir çok askerlerin kaçtığını ilâve etmişlerdir.

Yugoslavyaya iltica eden İtalyan tayyaresi

Belgrad: 18 (a. a.) — Havas:

Bir İtalyan deniz bombardıman tayyaresi Yugoslavyanın deniz üslerinden birine mecburî iniş yapmıştır.

Bu hâdise üzerine yapılması icab eden muamelede iki Yugoslav jandarması az kaldı ölecekti.

Bu iki jandarma, İtalyan deniz tayyaresine girdikleri sırada fırtınadan tayyarenin bağları çözülmüş ve sular tayyareyi alıp açıklara sürüklemiştir. Ancak altı saat uğraştıktan sonradır ki tayyare tekrar limana getirilebilmiş ve jandarmalar kurtarılmıştır.

İngilizlerin 1 haftalık hava faaliyetleri

(Baş tarafı 1 incide)

lâkler İngiltereye dönerken Alpleri geçen bombardıman tayyareleri tarafından görülmüştür.

Porto - Margkere'da tezgâhları ve petrol tasfiyehaneleri alçaktan bombardıman edilmiştir. Bomba isabet eden bir tasfiyehaneden çıkan dumanlar bir an tayyareleri ihata etmiştir.

Padone'da tayyare meydanı 2 kadem irtifaında uçan bir tayyare tarafından bombardıman edilmiştir.

Pas-de-Calais'de hava meydanlarına, askerî tesisata ve karakol gemilerine gündüz taarruz edilmiştir. Bombardıman tayyarelerine av tayyareleri refakat etmekte idi.

Bir Fransız tayyarecisinin firarı

Londra 18 (a. a.) — Otuz yaşlarında bir Fransız pilotu, şimali Afrikadaki İtalyan mütareke komisyonunun kontrolü altında bulunan tayyarelerden altı kişilik bir tayyareye gizlice binerek Cezairden buraya gelmiş ve general de Gaulle'un hizmetine girmiştir. Bu pilot kapısı kilitli bulunan tayyareye kendisinden daha genç ve ancak 24 yaşındaki bir arkadaşının yardımı ile küçük bir pencereden güçlükle girmiştir. Kimsenin nazarı dikkatini celbetmeden Oran hava meydanından ayrılmağa muvaffak olan pilot evvelâ Cebelüttarıka inmiştir. Tayyare general de Gaulle'a teslim edilmiştir.

Düşman gemilerine hücum

Londra 18 (a. a.) — Sahil muhafaza teşkilâtına mensup tayyareler, dün öğleden sonra Holanda sahili açığında düşman gemilerine muvaffakıyetle taarruz etmişlerdir.

Gece harekâtı, havanın fenalığı yüzünden mahdud kalmıştır. Bununla beraber Brest ve Cherbourg'da askeri hedeflerle Fransa'nın işgal altındaki kısmında iki hava meydanının bombardıman edildiği Londrada bildirilmiştir.

Anadolu ajansının bir tashihi

Dünkü bültenimizin 24 üncü sayfası sonundaki Belgrad haberinde Bulgaristanın Berlin elçisinin Sofyaya giderken Belgradda yaptığı beyanatta, Sofyaya yeni iktisat müzakerlerine zemin hazırlamak,, üzere gittiği fıkrasında "iktisat,, kelimesi yanlışlıkla "ittifak,, olarak çıkmıştır. Özür dileriz.

Amerikanın ingiltereye yardımı

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

gre, kendilerine yardım yapılacak memleketleri isimlerile zikretmek gibi mahzurlu bir yolu tercih edebilir. Fakat ben bu hususta mesuliyetin tam bir itimatla bugünkü devlet reisine bırakılmasına taraftarım.,,

Harbiye nazırı, demokrasilere yardım projesinin İngiliz ve Fransız donanmalarının birleşik Amerika devletleri tarafından satın alınabilmesini temin maksadile hazırlandığına dair çıkan şayiaları "hayal mahsulü ve manasız sözler,, diye tavsif etmiştir.

Encümen huzurundaki beyanatına devam eden B. Stimson, bundan sonra şunları söylemiştir:

"— İki veya üç ay içinde bir buhran zuhur edebileceği hususundaki endişelerimi söylemek mecburiyetindeyim.,,

Mebuslardan B. Yonkmanın bir sualine cevab veren harbiye nazırı demokrasilere yardıma mütedair bulunan kanun projesinin birleşik Amerika devletlerini harbe sürüklemiyeceğini söylemiştir.

Tekrar söz alan B. Yonkman İngilterenin mağlûbiyetine mâni olmak için bu projenin zarurî olup olmadığını sormuş ve o da şu cevabı vermiştir:

"— Benim fikrimce her halde lâzımdır.

Demokrat mebuslardan B. Onnold söz alarak harbiye nazırına şu suali tevcih etmiştir:

"— Er veya geç İngiltere mağlûb olduğu takdirde biz harbe girecek miyiz?,,

B. Stimson şu mukabelede bulunmuştur:

"— Evet, ben bu fikirdeyim.,,

Devlet reisine verilmesi teklif edilen geniş salâhiyetlerin bir heyete veya komisyona tevdi edilmesi hakkında ileri sürülen bir mütaleayı tehlikeli bulduğunu söyliyen B. Stimson reisicümhura verilecek salâhiyetlerin iki sene müddetle tahdit edilmesi zımnında serdedilen bir teklife muhalefet etmiyeceğini beyan etmiştir.

Roosevelt'in son sözleri

Vaşington, 18 (a.a.) — B. Roosevelt dünkü gazeteciler toplantısında demokrasilere yapılacak yardım hakkındaki kanun projesinde tadilât yapılmasını istihdaf eden teklifleri hoş görmediğini söylemiştir.

Reisicümhur, kanun lâyihasına bazı takyidat konulduğu takdirde, bu projeye Amerika birleşik devletleri reisinin yapmağa salâhiyettar olmadığı hususları tasrih eden bazı hükümlerin de konulması ve meselâ reisin ayaklarını havaya kaldırarak bası üzerinde durmak hakkını haiz olmadığını beyan eden bir maddenin ilâvesi lâzım geleceğini kaydetmiştir.

B. Roosevelt sözlerine devam ederek şunları söylemiştir:

— Her gün değişikliklere sahne olan bir dünyada beklenmiyen bazı şeylerin zuhuru daima mümkündür. Binaenaleyh her zaman âcil tedbirler almak zarureti olabilir. Harbiye ve bahriye nazırlarına dost milletlerden harb malzemesi satın almak salâhiyetini veren maddeler, projeye ihtiyatî bir tedbir olmak üzere ithal edilmiştir.

Dün mebusan meclisinde bahis mevzuu edilen ve kanun prijesinin birleşik Amerika devletlerine İngiliz ve Fransız filolarını satın almak hakkını vermekte olduğunu iddia eden bir makale hakkında mütaleası sorulan B. Roosevelt, kongrenin kendisine, Alman donanmasını da satın almak salâhiyetini vereceğini ümid ettiğini söylemek suretiyle müstehziyane bir cevab vermiştir.

Pek neşeli görünen reisicümhur gazetecilere proje etrafında ki münakaşaların hakikaten uzaklaşmakta olduklarını zannettiğini söylemiş ve onların da bu fikirde olup olmadıklarını sormuştur.

B. Roosevelt sözlerine devam ederek kanun projesinin reisicümhuru tehlikeli olabilecek herhangi bir hareketten menedecek hiçbir hükmü ihtiva etmediğini fakat hiç şüphesiz böyle hareketlerden daima tevakki edeceğini ve meselâ donanmayı elinden çıkarmak gibi bir arzuyu asla beslemiyeceğini söylemiştir.

İngiliz Başvekilinin dünkü nutku

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

naî mıntakalarımızın bombardımanlara maruz kalacağını bir hakikat larak kabul edebiliriz. Bir hakikat ki ayni şekilde mukabele edemeksizin tahammül etmek ıztırarındayız. Önümüzde ıztırablar ve ağır imtihanlarla dolu bir âti var. Bu âtiyi düz yollarla mestur görenler, ve hayatlarımızın çok müthiş dakikalarla karşılaşacağını inkâr edenlerle ayni fikirde değilim. Fakat neticenin ne olacağı hakkında en küçük bir şüphe bile beslemiyorum.

İki diktatör de milletlerini bir çok nikbin masallarla beslemeğe çalıştyorlar. Fakat biz burada karar vermiş bir millet halindeyiz. Burada hâdiselere açık bir gözle bakıyoruz. Burada kendi davamızın doğru olduğuna kani ve burada beşeriyeti bu dönüm noktasında, ne pahaya mal olursa olsun ve ne büyük ıztırablar tevlid ederse etsin, kendi haline terketmemeğe azmetmiş bulunuyoruz

B. Churchill nutkunun bu noktasına geldiği vakit dinleyicilerinin dikkat nazarlarını kendi yanında oturmakta olan Roosevelt'in mümessili B. Hopkinsin üzerine celbetmiş ve demiştir ki:

— B. Hopkins bura vaziyetini daha yakından tetkik etmek için gelmiştir. Yakında büyük şefine adalarımızdaki intibalarını bir raporla arzetmek üzere memleketine dönecektir. B. Hopkins pekâlâ anlamıştır ki bizim 1941 senesi zarfında Okyanusların öteki diyarından gelecek büyük ordulara ihtiyacımız yoktur. Biz gemilere ve tayyarelere muhtacız.

Şarktaki İngiliz muzafferiyetinden bahseden B. Churchill şunları söylemiştir:

— Buradaki taarruz ümidlerimizin fevkinde bir muvafakiyetle neticelenmiştir. Bugün 80 bin kişi kadar İtalyan askerini esir etmiş bulunuyoruz. Bu rakamın daha artmak ihtimali de vardır. Mükemmel surette teçhiz edilmiş 8 veya 9 İtalyan fırkası hakikî manası ile tasfiye edilmiş bulunmaktadır. Bütün bunları, biz, inanılmıyacak kadar az zayiatla temin ettik. Bazı kimselerin bu büyük zaferin temayil olmaları ihtimali vardır. Halbuki bu zafer, tehlikeler ikyük bir zaferdir.

Tam emelim Hitlerizmi Avrupadan söküp atmaktır.

Muayenesiz sefere çıkan motörlü vesait

Bazı motörlü vesaitin belediye heyeti fenniyesine muayeneleri yaptırılmadan seyrüsefere çıkarıldığı görülmektedir. Belediye bu vaziyetin önlenmesi için alâkadarlara bir tamim göndermiştir.

Japonyanın fecî iktısadî vaziyeti

(Baş tarafı 1 incide)

gıcındanberi Japonyanın harb masrafları mütemadiyen artmaktadır. Bu masrafların tenzili ihtimali yoktur. Bu senenin harb masrafları 5.800.000.000 yene baliğ olmaktadır. Çin harbindenberi Japon milletinin hayat seviyesi yüzde 40 nisbetinde sukut etmiştir. Bugün her şey Japonların masraflarını buna nazaran da yarı yarıya azaltmak mecburiyetinde kalacaklarını göstermektedir.

Bir âyan azasının fikri

Nevyork, 18 (a.a.) — Demokrat âyan azasından ve sabık muharibler olup son zamanlarda âyan meclisi hariciye encümeni azalığına seçilen B. Carter Glas verdiği bir mülâkatta ezcümle şunları söylemiştir:

"Ben Almanyaya derhal harb ilân edilmesine taraftarım. Fakat bu, benim şahsî fikrimdir ve askerî bakımdan tavsiye edilmeye lâyık olup olmadığını da bilemiyorum.

Amerikan gemilerinin harb mıntakasında bulunan denizlere gönderilmesi lehinde fikir dermeyan etmiş olan B. Carter Glass şunları ilâve etmiştir:

"Hitleri denizin dibinde görmeyi çok isterim..

HARB VAZIYETI

Muhtelif harb cebhelerinde vaziyet

(Baş tarafı 1 inci sayfada)

rın düzenini bozmak, deniz altıları aramak ve tepelemek, en kuvvetli harb sefinelerine saldırmak, hava kuvvetleriyle de, hattâ zayıf ta olsa, savaşmak, bir mıntakayı, bir müstahkem manzumeyi hücume elverişli bir duruma getirmek, nihayet bir hayaya ihracı temin etmek üzere topçunun hazırlık ateşleri rolünü ifa etmek ve ilâh.

İşte İngiliz nazırının itimadına kuvvet veren sınıfın bugünkü kudreti.

Britanyanın cenub bölgesinin muntazam bir plâna uygun olarak tahribinden istihdaf edilen gaye, müdafiin ruhunu baltalamaktır. Diğer taraftan, İngiliz ejderlerinin vazife programına başına, deniz ve hava üslerinin işlemez bir hale sokulması geçirilmiştir.

Her iki taraf, bu hararetli faaliyetlerine bundan böyle de devam edeceklerdir.

Ancak, hava kuvvetleri ne kadar tekemmül ederse etsinler, sinirleri kuvvetli ve menbaı zengin bir millete karşı harbde mes'ud neticenin elde edilmesinde en büyük âmil olamıyacaklardır.

Bu harbde, bir süngü parıltısiyle teslimi silâh eden ordular gördük, ateş yağmuru altında daima hayat eseri gösteren, kahramanlık menkıbeleri yazan Britanyalılar da o milletlerin muasırlarıdır. Adaya çıkarma, hâlâ bahis mevzuudur. Bu kanlı maceranın müteaarrızın önü ne çıkaracağı uçurumların derinliğini ve sarplığını ötedenberi tebarüz ettirdik.

Denizlerde:

Deniz altı ve korsan faaliyeti haftalardanberi hızını kaybetmiştir. İngiliz deniz kuvvetleri, donanma emrindeki hava kuvvetleriyle ve yeni vasıtalar da edinmekle iyi gözcülük ve avcılık kabiliyeti göstermektedir.

İtalyan donanmasının ve hava kuvvetlerinin yollamada da bir emniyet veremediğini, batan nakliye vapurları isbat ediyor.

Arnavudlukta:

Tabiatin güçlüklerinden de istifade etmesini bilemiyen İtalyanların ardcıları, dağlara da dayansalar, Yunan hamlelerin karşılıyamamaktadırlar. Her günkü Yunan tebliğleri yeni muvaffakıyet haberleri veriyorlar. Dünkü esir mikdarı 1000 dir.

Libyada:

Muhasara hazırlığı devam ediyor.

Ege mıntakasında 11 milyon kilo tütün satıldı

(Baş tarafı 1 incide)

lunmaktadır. Düne kadar tam 11 milyon kilo tütün satılmıştır. Satışlar birinci yetmiş ile doksan beş, ikinciler elli beş ile yetmiş, üçüncüler kırk ile elli beş kuruş arasında olmuştur. Satışlara yerli ürünler Türk limited ve İnhisarlar idaresi de geniş mikyasta iştirak etmişlerdir.

İngiltere ile İspanya arasında bir anlaşma

(Baş tarafı 1 incide)

göre Kanadada bulunan ve İngiltereye aid olan buğdaydan İspanyaya sevkiyat yapılacaktır. Bu buğday İspanyol vapurları tarafından nakledilecektir. 15 bin tonluk ilk hamule bir kaç güne kadar Baltimore'den hareket edecektir.

Bu anlaşma, İngiltere büyük elçisiyle İspanya Ticaret Nazırı arasında yapılan müzakereler neticesinde imzalanmıştır.

İtalyaya yumurta ihracatı başladı

Bir müddettenberi İtalyaya durmuş olan yumurta ihracatı tekrar başlamıştır. Vekâlet 1500 sandık yumurta için lisans vermiştir.

HİKAYE

Hakiki Aşk

YAZAN : Enver Naci GÖKŞEN

Dizlerinden aşağısı olmıyan genç ve güzel bir kadındı. Her akşam, port bebiye benziyen bir arabacık içinde yakışıklı bir delikanlı tarafından gezdirilirdi. Buraya henüz geldikleri için onların hayatları hakkında fazla bir şey bilinmiyordu. Karı koca oldukları hallerinden belli idi.

Genç adam arabayı sürerken biraz öne eğilerek genç kadına tatlı bir yüzle bir şeyler söyler, sakat tazenin dudaklarında tebessümler hâsıl ederdi.

Akşamları, istasyonun ilerisindeki dere kenarına varırlar, delikanlı arabayı bırakır, kadının yanına oturur, biraz dinlendikten sonra, cebinden kitabını veya gazetesini çıkararak sakat kadına okumağa başlardı. Kadının bu büyük arızasına rağmen onlarda kendi kendilerine cenneti içlerinde yaşıyan sevgililerin hali vardı.

Delikanlının yüzünde yorucu ve üzücü maceraların bıraktığı derin ve mânalı çizgiler belirmişti; vakur, belki biraz da mağrur görünüşlü idi. Muhitleriyle pek alâkadar değildiler. İnsanlardan ürküyor gibiydiler. Yaşayışları kasabada herkese merak vermişti. Nereden gelmiştiler?.. Kimdiler? Niçin bu kadar münzevî yaşıyorlardı?... Genç kadının ayakları neden böyle olmuştu?. Anadan doğma sakat mı idi, yoksa bir kazaya kurban mı olmuştu?.. Bunlar ve bunlar gibi daha bir sürü istifham kasaba halkının fikrinde düğümlenip duruyordu.

Genç kadının kırık hayatı, kadere boyun eğerek yaşıyan delikanlıyı mes'ud etmekten uzak kalmamıştı. Bu kadında sevdirmenin, saadet vericiliğin, vefanın sırrına ermiş ideal bir kadın edası vardı.

Diyebilirim ki, onları en fazla merak eden de bendim.

Onların yaşayışları bana dokunduğundan mı, ben de biraz onlar gibi münzevî olduğumdan mı bilmiyorum!

★

Aradan aylar geçti.. Onlar halâ ayni esrar perdesi altında yaşıyorlardı. İçin için beni kemiren merakı çoktan tatmin etmiştim...

Bir tesadüf neticesi bu gençle, Zeki ile tanıştım, dost oldum, biribirimizi sevdik... Derdleştik.. Fazla derin ve kültürlü bir insan değildi, fakat dürüst bir karakter ve âzim sahibi idi. Benim "sır verib sır vermiyecek,, bir dost olduğuma kanaat getirmiş olacak ki bana hayatının tarihinden bahsetmek cesaretinde bulundu. Beynimi kamçılıyan merak helezonlarından kurtulmak, onu hususî hayatının aşk ve izdivaç safhalarına getirmek hiç te zor olmadı. Tecessüsümün azgınlığına rağmen onunla karşılaştığım zaman hiç renk vermiyor, lâkayd, tabiî davranmağa çalışıyordum.

Kalb yaraları zaman zaman nükseden ağır hastalıklara benzerler...

Benim durgun, az söyliyen, çok dinliyen bir yaradılışta olmam ona bol bol anlatmak imkânını verdiğinden, bir gün, hâlâ kabuk bağlıyamamış yaralarının sızılarını açmak yakınlığını gösterdi. Oldukça saf bir çocuktu. Anlatırken garib tereddütler geçiriyor, fakat için için de derdleşmek ihtiyacını mağlûb edemiyordu. Beni âdeta vahşî bir dostlukla seviyordu. Kendini vererek bağlanmayışında belki haklı olduğu bir çok cihetler vardı.

İki gündür hiç sokağa çıkmamışlardı. Muhakkak birisi hasta idi. İşte bu ziyaret günü karısı odasında yatarken Zeki bana mazisini, aşkını, macerasını anlatmıştı.

★

— Müjgân ile evleneli henüz bir sene olmak üzere.. Buraya geldiğimiz sıralarda balayımızı sürüyorduk.

Evlenmemiz bir roman mevzuu olacak kadar gemştir. Sana onu kısaca anlatmağa çalışayım: Her genç gibi bizim de kanımızın kaynadığı zamanda sevme, sevilme ihtiyaciyle kıvranırken birbirimizi gördük, tanıdık ve sevdik... Tam üç yıl gizli gizli seviştik.. İşlerim yoluna girdi, evlenecek vaziyete gelince Müjgânı ailesinden istedim, fazla tahsilim, yüksek bir memuriyetim yokmuş diye sevgilimi bana veremiyeceklerini söylediler, beni en nihayet hakaret edercesine reddettiler. Fakat biz biribirimizindik... Nasıl olurdu da onlar bizi ayırmağa, birleştirmemeğe kalkarlardı. Gönüle hükmetmek bugüne kadar hiç bir kimsenin başaramadığı bir hakikat iken onlar, hissiz ve kalbsiz ana, baba çetin bir mücadeleye girişmişlerdi. Sabrettim, Müjgânla gizliden gizliye yine haberleştik. Bana "Ölünciye kadar seni bekliyeceğim, kalbin rahat olsun!,, diyordu. Tam o sıralarda babası fena halde hastalandı, bizim evlenme meselesi de kendiliğinden unutuldu. Fakat biz unutmamıştık. Emindim ki zavallı Müjgân ümidi kesilen babasının işlerini görürken beni bir an aklından çıkarmıyordu. Belki, kimbilir, belki o da benim gibi babasının ölümünü bekliyordu. Çünkü ben, birleşmemize en fazla mâni olan babasının bir an evvel Azraile kavuşmasını dört gözle bekliyordum.

Fakat adam ölümlerden kurtuldu. Bu dünya ne tuhaftır! Hep iyiler ölür. İyilik sever bir adam olsaydı o dehşetli hastalıklardan muhakkak kurtulamazdı. Galiba edebsizlerle Azrâil bile baş edemiyor.

İyileştikten sonra tekrar müracaat ettim. Müjgânı istedim. İnadı inaddı. İnsanların, istedikleri zaman dünyadaki fenalıkların en fenasını yapmağa muktedir olduklarına o zaman inandım.

Artık gönül rızası ile bu işin olamıyacağını kestirmiştim. Başka çareler düşünüyordum. Hattâ aşkımı boğmağı, Müjgândan feragati de göze alabileceğimi düşünüyordum. Çünkü gururumdan fazla fedakârlık yapmıştım.

Daha hiç bir şeye karar vermeme meydan kalmadan bir facia ve bir felâket bizi çabuk birleştirdi.

Bir gün, Müjgânla annesi teyzesine gece yatısına giderler.

Teyzesiyle annesi bir odada, Müjgân da başka bir odada yatarlar. Gece yarısı teyzesinin oğlu sarhoş olarak eve gelir. Zaten gündüzden misafirlerin geldiğini bilerek evden çıkmış, bilhassa içerek eve dönmüştür. Annesi odasına çekildikten sonra arkasından gelir, kapıyı kilitler, yukarı çıkar, Müjgânın odasına saldırır, kapının açılmasiyle uyanan Müjgân şaşırır, teyze oğlu senelerdenberi Müjgânda gözü olan bir kopuktur. Mel'ûn bakışlariyle Müjgânın yatağına doğru yürür. Müjgân feryada başlar, yatağından fırlar, kaçmak ister, oda kapısı kilidlidir. Sarhoş delikanlı Müjgânı bileğinden yakalar, yatağa doğru sürükler... Yırtıla, didine Müjgân bu ırz düşmanı herifin elinden sıyrılır, imdadına yetişemiyecektiklerini anlıyarak kendini pençereden aşağı atar. Lime lime olmuş üst başiyle bir yığın et halinde tenha sokağa düşer. Mahalle bekçisinin yetişmesi üzerine hâdise yatıştırılır. Fakat Müjgânın iki ayağı da kırılmıştır. Hemen hastahaneye götürürler, ayaklarının kesilmesine karar verilir. Bir müddet hastahanede Müjgânı gizli gizli ziyaret ettim. Çıkıktan sonra babası bana haber göndermiş:

"— Eğer hakiki bir aşkla kızımı seviyorsa şimdi de alabilir.,,

Hiç tereddüd etmedim. Sevgimin, sadakatimin mahiyetini, gerçekliğini bu esnada isbat edebilirdim. Sağlam Müjgândan daha ziyade bu alil, sakat Müjgân sevgiye lâyıktı, daha doğrusu muhtaçtı. Sevgime şefkate, himayeye benzer bir his de katılmıştı. Hemen evlerine koştum. fazla vakit geçirmeden evlendik.

Artık ikimiz de insanlardan nefret ediyorduk. En yakınlarından en büyük kötülüğü gören insanların başkalarına sempatisi, itimadı mı kalır ki!..

Oradan, o insanların bulunduğu yerden uzaklaşmağa karar verdik ve kimseye haber vermeden buraya kaçtık. Bütün ıztıraplarımız, felâketlerimiz uzaklarda, çok uzaklarda kalsın, diyorduk...

POLİSDE

Kepenk kapalan çocuk kolundan yaralandı

Evvelki gece saat 22 de Yenişehir cadesinde 81 sayılı Yanin kahvesinde çıraklık eden Panayot Aleksadr adındaki ve 12 yaşındaki çocuk dükkânın kepenklerini indirirken kolundan yaralanmış ve müdavatı yapılmıştır.

kalorifer ocağını karıştırırken yüzünü kavurmuş

Dün saat 8.20 de Devlet limanları işletmesine aid bulunan binanın kalorifer dairesinde çalışan Hüseyin oğlu Ali Çakmak ocağın içini karıştırırken çıkan alevler yüzünü yakıp kavurmuş ve Beyoğlu hastahanesine kaldırılmıştır.

YENİ NEŞRİYAT

Fransız mağlûbiyeti

Feridun Erginin bu eseri Semih Lûtfi Kitabevi tarafından neşredildi. Fransanın son senelerini yakından görmüş olan müellif, kitabında, Fransız içtimaî bünyesinde senelerden beri mevcud birçok hususiyetleri tebarüz ettirmekte ve bu âmillerin hezimet uğrundaki ehemmiyetlerini ilmî bir şekilde tetkik etmektedir.

RADYO

19 - 1 - 941 Pazar

9.00	Program	18.50	Müzik
9.03	Haberler	19.30	Haberler
9.18	Müzik	19.45	Müzik
9.45	Ev kadını	20.15	Müzik
	★	20.30	Müzik
12.30	Program	20.45	Müzik
12.33	Müzik	21.15	Konuşma
12.50	Haberler	21.30	Müzik
13.05	Müzik	21.50	Müzik
13.25	Müzik	22.30	Haberler
	★	22.50	Müzik
18.00	Program	23.25	Kapanış
18.03	Müzik		

"Yeni Sabah,, ın ilân fiyatları

	Kr.
Başlık maktu olarak	750
Birinci sayfada santimi	500
İkinci „ „	350
Üçüncü „ „	300
Dördüncü „ „	100
Beşinci „ „	75
Altıncı „ „	50

Hayırsever Bir Bayan

Kimsesiz Arab veya Habeş kız çocuğu arıyor

Hayırsever bir bayan evlâd gibi bakıp büyütmek için 10 yaşına kadar kimsesiz Habeş veya Arab bir kız çocuğu istiyor. İsteklilerin "Yeni Sabah,, idare şefine hergün ondan on ikiye kadar müracaatları.

İstanbul Valiliğinden

Diğer vilâyetlerden sıra beklemek üzere vilâyetimiz emrine verilen öğretmenler merkezde münhal bulunmaması ve nadiren vuku bulan münhallere de sıra beklememek şartiyle emre verilen öğretmenlerin tayin edilmeleri yüzünden uzun zamandanberi herhangi bir münhale inha edilememektedir. Hâlen yalnız köylerde açık öğretmenlik bulunduğundan bu kabil öğretmenlerden köy öğretmenliklerini istiyenlerin bir istida ile Maarif Müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. «332»

İstanbul Defterdarlığından :

Defterdarlık binasının muhasebe Müdürlüğü kısmında yaptırılacak 520 lira 41 kuruş keşif bedelli raf işçilik eksiltmeye konulmuştur.

İhale 30/1/941 perşembe günü saat on dörtte Millî Emlâk Müdürlüğünde toplanacak komisyonda yapılacaktır.

Taliblerin buntara benzer «500» liralık iş yaptıklarına dair eksiltmeden sekiz gün evvel vilâyetten alınmış ehliyet vesikası ve % 7.5 teminat makbuzlarile komisyona müracaatları. (190)

İÇKİSİZ SAZ Borsa Kıraathanesi

Nezih bir aile salonu olan kıraathanemizde her pazar saat 2 den 6 ya kadar memleketimizin tanınmış bay ve bayan san'atkârlarından müteşekkil mükemmel saz heyetini dinlemek fırsatını kaçırmayınız. Ayrıca halk türküleri tanınmış san'atkâr

Malatyalı Tanburî FAHRİ'yi dinliyeceksiniz.

Hüseyni ve Hicaz Fasılları

BORSA

18 İkincikânun 941

			Açılış ve kapanış
Londra	1	Sterlin	5.24
New - York	100	Dolar	132.20
Cenevre	100	İsviç. Frc.	29.7725
Atina	100	Drahmi	0.9975
Sofya	100	Leva	1.6225
Madrid	100	Peçeta	12.3375
Belgrad	100	Dinar	3.175
Yokohama	100	Yen	31.1375
Stokholm	100	İsveç kr.	31.0975

ESHAM VE TAHVİLÂT

Tahvilât üzerine muamele olmamıştır.

BULMACA

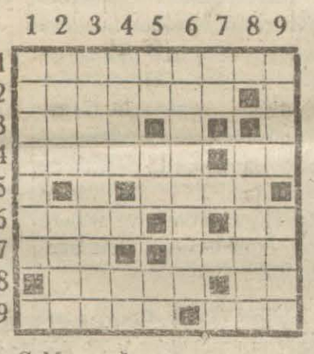

Soldan sağa:

1 — Bir deniz.
2 — Yüksek ilim yeri.
3 — İstek.
4 — Sıcak olmayan su - Bağışlama.
5 — Bilgi.
6 — «Sonuna «K» gelirse ses çıkarır - İşaret edatı.
7 — Fena - Budala.
8 — Mal - Bir not.
9 — Erkeklerde çıkar - Bir zamir edatı.

Yukarıdan aşağı:

1 — Biribirine girmiş.
2 — Zekâ - Gök.
3 — Kabul etmek.
4 — Adanan şey - İşaret edatı.
5 — Bir harfin okunuşu - Bir nota - Kırmızı.
6 — Meşhur bir Maarif Nazırımız.
7 — Başına «A» gelse «birdenbire» olur.
8 — Türkçede kullanılan aslı Fransızca bir kelime.
9 — Mektuplar içine konur - Bir Argo tabiri.

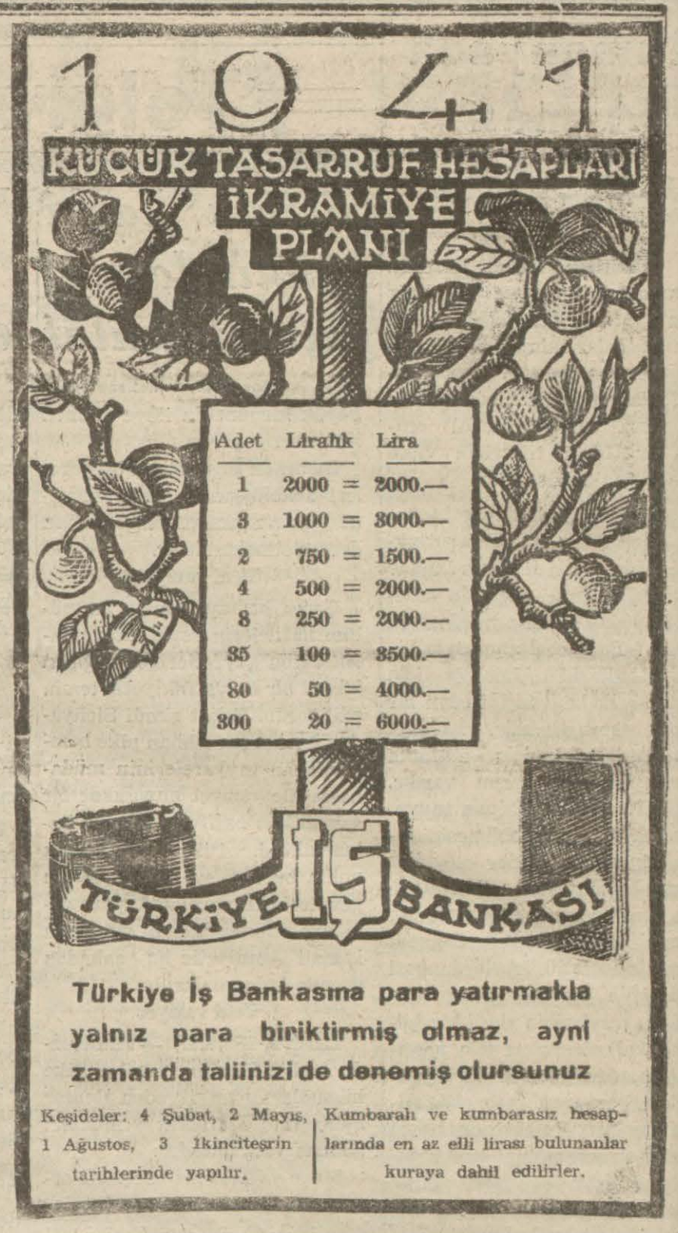

Türkiye İş Bankasına para yatırmakla yalnız para biriktirmiş olmaz, ayni zamanda talinizi de denemiş olursunuz

Keşideler: 4 Şubat, 2 Mayıs, 1 Ağustos, 3 İkinciteşrin tarihlerinde yapılır.

Kumbaralı ve kumbarasız hesaplarında en az elli lirası bulunanlar kuraya dahil edilirler.

EMNİYET SANDIĞI İLÂNLARI

Taksitli Emlâk Satışı Sekiz senede % 5 faizle ödenir

SEMTİ	Cinsi	Muhammen kıymeti
Mirgün Mirgün ve İstinye caddesinde eski 2,211, yeni 2, 2/1, 2/2, 213, 215, 217 No. lı.	Kârgir garajı olan iki bap sahilhane ve derununa cari bir masura maj leziz	30000
Haskeyde Sütlüce mahallesinde Demirci Ohannes sokağında eski 4, 6 yeni 41, 43	180 arşın arsa	70
Fındıklıda Perizathatun, Pürtelâşhasanefendi mahallesinde Üstyokuş sokağında eski 3, 5 yeni 3, 5 No. da	Ev	3250
Çemberlitaş Mollafenari mahallesinde Medrese camii sokağında eski 2, 2, mü. 4, 4 mü. 3, 5 yeni 3, 4, 6 No. lu	Maabahçe iki ev	2000
Üsküdarda İcadiye mahallesinde Yazmacı Avadis sokağında eski 14 yeni 18 No.	597 zira 12 parmak arsa	70

1 — Artırma 3 Şubat 1941 tarihine düşen pazartesi günü yapılacak ve 13 ten 15 şe kadar devam edecektir.

İhale arttırma sonunda en yüksek bedel verene yapılır.

2 — Arttırmaya girmek için muhammen kıymetin % 15 şi nisbetinde pey akçesi yatırmak lâzımdır.

3 — Arttırma bedelinin dörtte biri peşin geri kalanı sekiz senede sekiz müsavi taksitte ödenir. Taksitler % 5 faize tâbidir.

4 — Taksitler ödeninceye kadar gayrimenkul sandığa birinci derecede ipotekli kalır.

5 — Binaların fotografları sandık dahilindeki satış salonunda teşhir olunmaktadır. Fazla tafsilât almak için salona müracaat edilir.

Emlâk Almak ve Satmak istiyenlere:

İstanbulun her semtinde her çeşit emlâk almak ve satmak için en kısa yol satış salonumuzu ziyarettir.

İstenildiği takdirde satılığa konan emlâk mukabilinde ne miktar borç verileceği tayin edilerek alâkadarlarabildirilir. Bunun için iki lira ücret alınır.

Teşhir ücreti: Bir liradan aşağı olmamak üzere üç ay için bin lirada on iki buçuk kuruştur. Ne satıcıdan ne de alıcıdan başka bir ücret alınmaz. (279)

Meşhur Akça kocanın

Yağlı tombul fındıklarının

Toptan ve perakende satış yeri:

Unkapanı Zeyrek cad. No. 93-2, İstanbul

Bir çalgıcının seyahati

135

— Fredrih sen ne budala adamsın be? Alemin evindeki farelerden sana ne? Haydi bunlar iyi adamlar da ses çıkarmadılar, kabahatimi hoş gördüler, yahud budalalığıma verdiler. Fakat her hane sahibi de böyle olur mu? Ah bu akşam ne kadar mahcubiyet hissettim. Hiç bir şey de beceremedim. Yarın alessabah şuradan savuşmaktan başka çare çok.

Ev sahibleri ihtimal yine beni koyuvermek istemiyecekler. Fakat ben bu defa onları dinlemiyeceğim. Pek üstüme varırlarsa peki deyiveririm. Onlar odalarında iken usulce sokak kapısından savuşuveririm. Çünkü burada kısmetimiz münasebetsizlikten açıldı. Arkası kesilmiyeceğine eminim.

Diyordum.

Fareler, elinde kalın bir sopa olduğu halde dolapta bir adam bulunduğunu haber almış olmalılar ki bir daha meydana çıkmadılar. Ben de sabaha kadar rahatça uyudum.

Sabahleyin uyandığım vakit güneş doğmuştu. Fare avcılığı ile epey meşgul olduğumdan gece rahat uyuyamamıştım. Akşamki münasebetsizliğim hatırıma geldikçe mahcubiyetimden ev sahiblerinin yüzüne nasıl bakacağımı bilemiyordum. Bir sıçan için ika etmiş olduğum nasaratı anlamak üzere dolabı açtım. Vay babam vay!

Kırılmadık bir şey kalmamış. Fare ya bir sabun parçasını kemirecek, ya bir dilim pastırma aşıracak, yahud mum, ekmek kırpıntısı bulup onları ziftlenecek idi ki bu hiç kabilinden idi.

Vakıâ ev sahibleri:

— Zararı yok oğlum!

Deyib duruyorlar ise de ev sahibi Ekers akşamki patırdı üzerine merdivenlerden yukarı çıktığı sırada:

— Yok. Bir fare için çanak, çömlek kırılmasına tahammül edemem. O hınzır kedinin kafasını ezeceğim.

Dediğini henüz unutmadım.

Herif bu münasebetsizliğe cüret edenin kedi olmadığını anladı, fikrinden vazgeçti.

Maamafih kalben:

— Bu da kedi gibi kafası kırılacak bir hayvan amına neyse mısafir

Dediğine hiç şüphe etmem.

Madam Mari bu gibi şeyleri hoş görenlerden! Aelelhusus gece saatlerle koca hikâyelerini dinlerse. Onun için bana gücenmediğine eminim.

Kimbilir kadıncağız kızlık hatıralarını anlatmak için ne zamandanberi - bu hikâyeleri işitmiyen - bir mısafir bekliyordu. Konu komşunun lâkal üç ayda bir yâni dört mevsimde madam Marinin izdivaç hikâyelerini dinliye dinliye kulakları dolduğu, artık dinlememeğe başladıkları ev sahibinin hiç münasebeti olmadığı halde:

— Oğlum lâkırdı lâzım ya.

Mukaddemesiyle gûya bir şey anlatıyormuş gibi yana yakıla hikâyei hale başlamasından anlaşıyordu.

Maamafih bunları işittiğim de pek fena olmadı. Kendime bir çok hisseler ayırdım. Meselâ kızını alacağım bir adamın evine gittiğim vakit kızı karşıma kirli elbise ile çıkar, lüzumlu lüzumsuz lâkırdıya karışır görürsem beni istemediğini anlarım.

— Ben de sana bayılmadım ya?

Diyerek kapıdan dışarı çıkıveririm.

Aksi takdirde yâni madam Marinin yaptığı gibi bir kızını isterse hemen onunla izdivaç ederim.

Adam sen de oralara vakit var.

Şimdi buradan nasıl savuşmalı?

Ev sahibleri uykuda bulunsalardı yavaşçacık aşağı inerek sokak kapısından dışarı fırlıyacaktım. Hoş bu da olmazdı ya çünkü elbisem yok. Artık olan oldu. Cebimde bir kaç kuruş var. Kırmış olduğum çanak, çömleğin parasını veririm.

Sür'atli adımlarla odada gezinmeğe başladım. Aşağıdan uyandığımı hissettiler.

Biraz sonra madam Mari odadan içeri girdi:

— Ooo uyandınız mı? O halde aşağıya geliniz, kahvealtı edelim.

Dedi.

— Teşekkür ederim madam Mari! Karnım tok.

— Öyle şey olur mu? Haydi.

— Peki amma bu kıyafetle aşağı inemem. Elbisemi...

— Ha! Peki sabahleyin elbisenizin bazı yerlerini tamir etmiştim. Şimdi getiririm.

Madam Mari elbisemi odaya bıraktıktan sonra:

— Giyinip aşağı geliniz. Zevcem ve oğullarım sizi bekliyorlar.

Dedi.

Giyindim. Ceblerimi yokladım, param yerinde duruyordu. Tabiî ev sahibleri benim paramı aşıracak değiler ya?

Aşağı inmezden evvel bir defa dolabı açtım. Kırılan çanak çömleğin hesabını yapmağa başladım.

İki aded toprak desti. Etse etse bir mark, bir cam sürahi hay di o da bir mark etti iki mark, iki tane billûr bardak. Acaba kaç paraya alınabilir?. Artık onu da bir mark hesab ederim oldu üç mark, bir yeşil çanak bir mark, dört fincan, tabak gibi ufak tefek te dahili hesab edildiği halde tamam yedi markılık eşyayı parçalamıştım. Bir sıçana karşı bu kadar şiddetli sopalar indirilir mi idi. Sopa hayvana isabet etseydi şüphesiz yamyassı olacaktı.

Hesabı tamam ettikten sonra aşağı indim.

Bütün hane halkı küçük, temiz, bir odaya toplanmışlar, ortaya bir masa koymuşlardı.

Masanın üzerinde yiyeceğe dair bir çok şeyler mevcud idi.

Ben oda kapısından içeri girer girmez hepsi ayağa kalktılar.

Madam Mari:

— Buyurunuz.

Diyerek beni masanın bir tarafındaki sandalyeye yerleştirdi.

Sofranın başına oturdum ise de utandığımdan başımı yukarı kaldıramıyor, herkes bana bakıyor zannediyordum.

Halbuki ev sahibleri balıkçılığa aid uzun bir hikâye tutturmuşlardı.

Balıkçı Ekers:

— Mari, misafirimizin hissesini ver.

(Arkası var)

Sahibi: A. Cemaleddin Saraçoğlu
Neşriyat Müdürü: Macid Çetin
Basıldığı yer: (H. Bekir Gürsoylar ve Cemaleddin Saraçoğlu matbaası)